

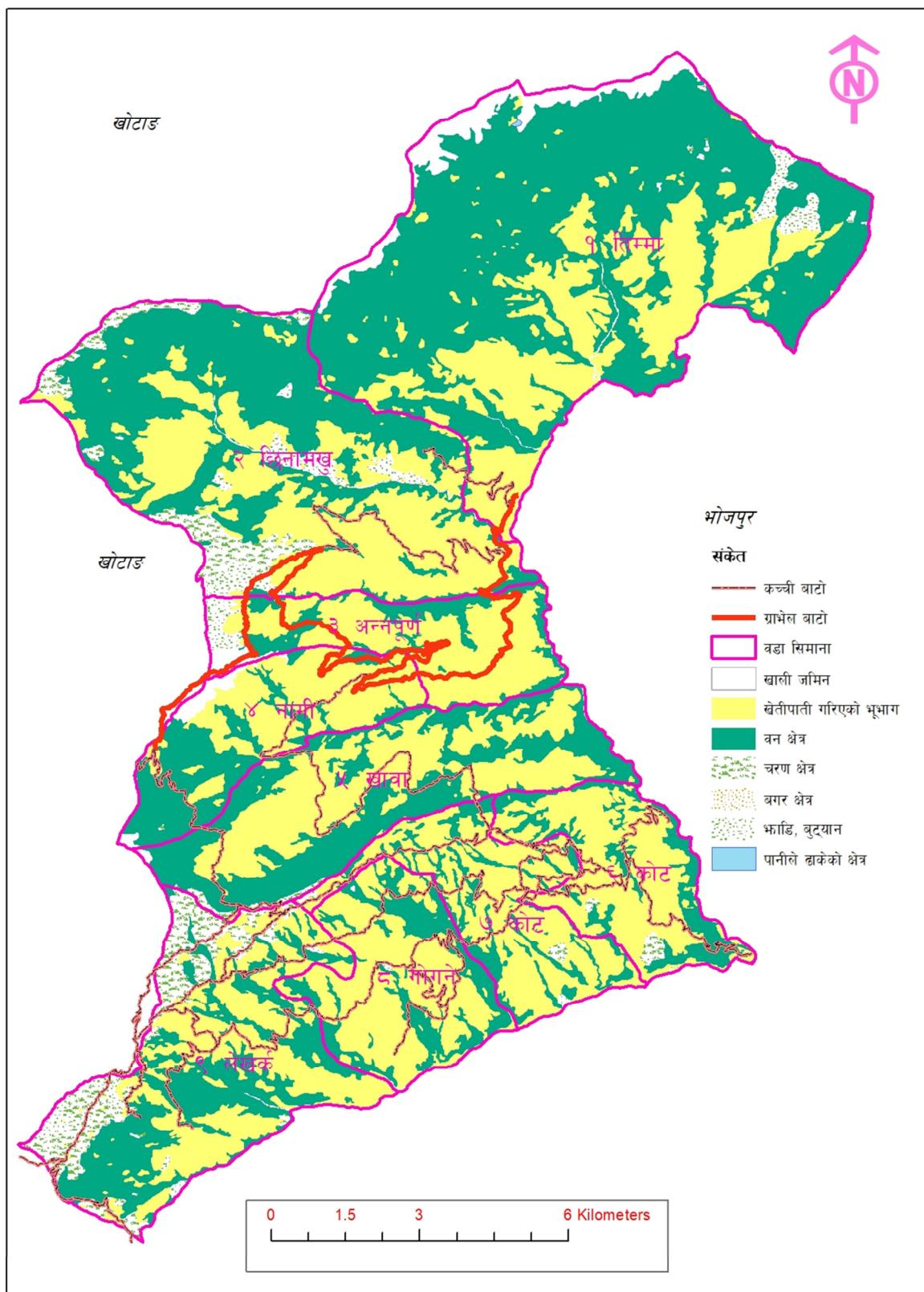
गाँउपालिका वस्तुगत विवरण

२०७५

टेम्के मैयुड गाँउपालिका
अन्नपुर्ण भोजपुर, प्रदेश नं. १
२०७५, असार

गाँउपालिकाको भुउपयोगको नक्सा

दस्तावेज :	गाँउपालिका वस्तुगत विवरण
सर्वोच्चिकार :	गाँउपालिका
प्राविधिक सम्बन्धोगः	हिहर्ल नेपाल नगरपालिका ७ Website: heehurldenepal.org.np सम्पर्क : ०२९-४२०६४९
मिति :	असार, २०७५

टेस्के मैयुड गाँउपालिका गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय अन्नपुर्ण, भोजपुर प्रदेश नं. १

प्रकाशकीय

स्थानीय सरकारका रूपमा गाँउपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था वर्मोजिम सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासिक जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्तित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारीत संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्छ । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाँउपालिकको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डकृत तथ्याङ्ग खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई नेपाल सरकारले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमासचेत समेत गराएको छ । गाँउपालिकाको विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाँउपालिका विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा बारिक गाँउपालिका विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नितिजामूलक अनुगमन तथा गाँउ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाँउपालिका वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गाँउपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यलय तथा गाँउपालिका विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र हिल्ड नेपालको प्राविधिक सहयोगमा गाँउपालिकाको गाँउपालिका वस्तुगत विवरण (Rural Municipality Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छ । यसका अतिरिक्त, गाँउपालिका विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । यस गाँउपालिकाकोविकास र सम्मृद्धिको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्छ ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाँउपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने हिल्ड नेपाल भोजपुर साथै यस वस्तुगत विवरण तयारीमा सहयोग गर्नु हुने सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछ ।

धन्यवाद !

धुर्वराज राई
प्रमुख

टेम्के मैयुड पालिका गाँउ कार्यपालिकाको कार्यालय अन्नपुर्ण, भोजपुर प्रदेश नं. १

दुई शब्द

गाँउपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ। विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ। जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र संमृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी नगरपालिकामा रहेको छ। स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ। स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभइ सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७५ र स्थानीय शासन ऐन सम्बन्धी विधेयकमा अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पाई वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाँउपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति भल्किने खण्डीकृत तथ्याङ्क सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ।

गाँउपालिका वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ। यस विवरणले गाँउपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साभेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छु। समय, स्रोत र साधनको सिमितता वावजुद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीयतयाङ्कको उपयोग गरी तयार गरिएको यस गाँउपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशी व्यक्त गर्न चाहन्छु। पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कर्मि कमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लगिने छ।

धन्यवाद !

इन्द्रवती राई
उपप्रमुख

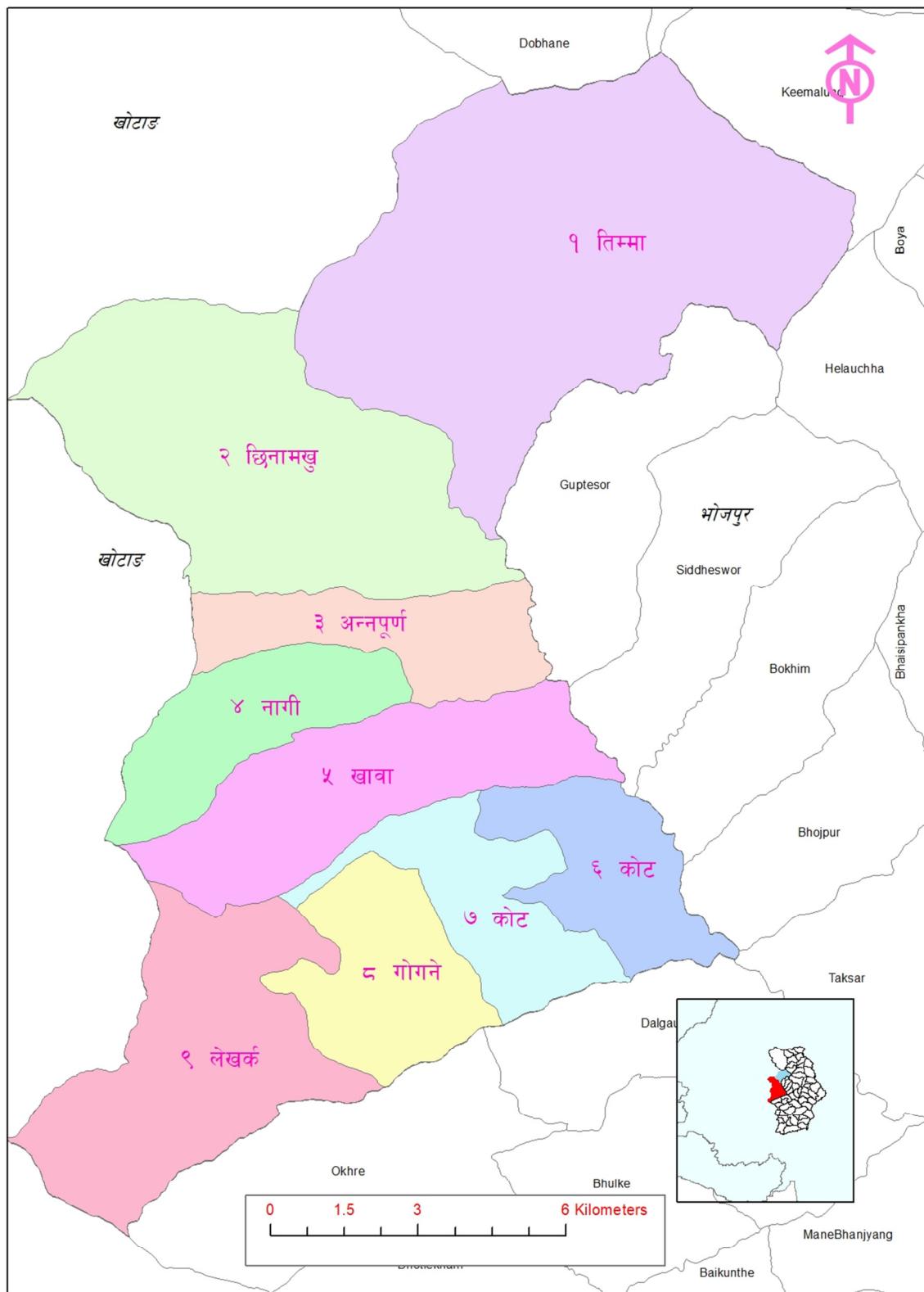
विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	२
१.३ कानुनी तथा नीतिगत आधारहरू	२
१.४ तयारीका चरण	२
१.४.१ सहमती निर्माण	२
१.४.२ गाँउपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण	३
१.४.३ गाँउपालिकास्तरीय अभियुक्तिकरण	३
१.४.४ तथ्याङ्क संकलन	३
१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी	३
१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी	४
१.४.७ वस्तुगत विवरण सुझाव संकलन	४
१.४.८ गाँउपालिका वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी	४
१.५ सीमा	४
परिच्छेद २: गाँउपालिकाको विद्यमान अवस्था	५
२.१ भौगोलिक अवस्थिति	५
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	५
२.३ धरातलीय अवस्था	६
२.४ सांस्कृतिक उत्कृष्टता	७
२.५ विकासका संभावनाहरू	७
२.६ ग्राहर्ष्य उत्पादन, मानव विकास सूचकांक गरिबी	८
परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था	९
३.१ वस्ती र प्रमुख बजारसम्बन्धी विवरण	९
३.२ व्यक्तिगत घटना विवरण	९
३.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण	९
परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था	११
४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण	११
४.१.१ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण	११
४.१.२ आयात र नियांतको अवस्था	११
४.१.३ कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था	१२
४.१.४ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण	१२
४.२ कृषि तथा पशु विकास	१३
४.२.१ सिंचाइ सुविधासम्बन्धी विवरण	१३
४.२.२ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन	१४

४.२.१	स्वाचान्त्र बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा.....	१५
४.२.२	पशु पनिङ्मा लाग्ने रोग तथा कीरा.....	१५
४.२.३	व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण.....	१६
४.३	पर्यटन विकास.....	१७
४.३.१	पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण.....	१७
४.३.२	होटल, रिसोर्ट तथा रेस्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण	१८
४.३.३	उपलब्ध पर्यटकीय सेवा तथा सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	१९
४.४	ओद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उच्चोग, सरकारी, पब्लिक, नीजि र सहकारी)	१९
४.५	व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण.....	१९
४.६	कृषि बजार सम्बन्धी विवरण	२०
४.७	कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संघ्या).....	२०
४.८	घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण	२१
५.१	शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास.....	२२
५.१.१	शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण	२२
५.१.२	शिक्षक विवरण	२२
५.१.३	सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण.....	२३
५.१.४	बिद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछाताको विवरण	२३
५.१.५	सामुदायिक बालबलब विवरण	२५
५.१.६	विद्यालय शान्ति क्षेत्र र विद्यालय सुधार योजना विवरण.....	२५
५.१.७	छात्रबृती तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रबृती, बालबनुदान, दिवाखाजा)	२६
५.२	स्वास्थ्य तथा पोषण.....	२७
५.२.१	स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल,स्वास्थ्य चौकी र आयुर्वेद केन्द्र) को विवरण.....	२७
५.२.२	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण.....	२७
५.२.३	उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू.....	२८
५.२.४	खोप सेवा तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	२८
५.२.५	उपचारात्मक सेवा तथा प्रभुख रोग सम्बन्धी विवरण	२९
५.२.६	सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	२९
५.२.७	मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था	३०
	युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन	३१
५.२.८	खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थलसम्बन्धी विवरण.....	३१
५.२.९	स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला	३१
५.२.१०	धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण	३२
६.१	वन क्षेत्रको अवस्था	३४
६.१.१	वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण	३४
६.१.२	वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण	३५
६.१.३	जडिबूटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण	३५
६.२	जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र	३६
६.२.१	जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण	३६
६.२.३	विपद् जौखिम तथा व्यवस्थापन	३७
६.३.१	विपदको किसिम अनुसार जौखिमको समय (महिनामा)	३७
परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था.....		३८
७.१	यातायात पूर्वाधार	३८
७.१.१	सडक संजालको विद्यमान अवस्था	३८

७.१.२	पैदल मार्ग	३९
७.१.३	निर्माणाधिन गाँउ वा गाँउस्तरीय सडकहरू	४०
७.१.४	सवारी सुविधा र रुट	४०
७.१.५	गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन	४०
७.१.६	फोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा	४०
७.२	विद्युत तथा बैकल्पिक उर्जा	४२
७.२.१	जलविद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण	४२
परच्छेद द:	संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति	४४
द.१	संगठनात्मक तथा मानव संशोधनको अवस्था	४४
द.१.१	गाउँपालिका/नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा	४५
द.१.२	गैसस तथा अैससको विवरण र वार्षिक बजेट	४५
द.१.३	गाउँसभा पदाधिकारीको विवरण	४६
द.१.४	आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण	४७

अनुसूची ५: गाँउपालिकाको वडा सिमानासहितको नक्शा

तालिकाको सूची

तालिका १ : वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण.....	५
तालिका २ : भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण.....	७
तालिका ३ : नगर विकासका सम्बावनाहरूको विवरण.....	७
तालिका ४ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण	९
तालिका ५ : सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण	९
तालिका ६ : मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण.....	११
तालिका ७ : आयत तथा निर्यात सम्बन्धी विवरण	११
तालिका ८ : कच्चा पदार्थको उत्पादन सम्बन्धी विवरण	१२
तालिका ९ : वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका १० : सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण	१३
तालिका ११:कृषि तथा पशु सम्बन्धी मानव संशाधन	१४
तालिका १२:खाद्यान्त बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण.....	१५
तालिका १३:पशुपन्थीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण.....	१६
तालिका १४:व्यवसायिक कृषि कर्म सम्बन्धी विवरण..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका १५:पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण.....	१७
तालिका १६:होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टरेन्ट सम्बन्धी विवरण.....	१८
तालिका १७:उद्योग सम्बन्धी विवरण.....	१९
तालिका १८: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	१९
तालिका १९: खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका २०: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.
तालिका २१: कृषि तथा पशु सम्बन्धी सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.
तालिका २२: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका २३: सार्जनिक जग्गाको विवरण..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका २४:शैक्षिक संस्था अनुसार साक्षरता विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.
तालिका २५:कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.
तालिका २६:बालबिकास केन्द्र सम्बन्धी विवरण..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका २७:विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तहगत शैक्षिक योग्यता..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका २८: शैक्षिक गुणस्तर सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.
तालिका २९:बालबालिकाको सिकाई उपलब्धी तथा उर्तिण दर. झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका ३०:बालबालिकाको खुद भर्ना तथा टिकाउ दर..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका ३१:सामुदायिक बालक्लबहरूको विवरण.....	२५
तालिका ३२:विद्यालय शान्ति क्षेत्र तथा सुधार योजना सम्बन्धी विवरण.....	२५
तालिका ३३: विद्यालय पहुँचको अवस्था..... झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.	
तालिका ३४:विद्यालयमा भौतिक पूर्वाधारको अवस्था	झ्यच्यद्वच! खद्वृण□क्यण थद्व□ घङ्गहनथङ्गघ.

तालिका ३५: विद्यालयमा छात्रवृत्ती तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण.....	२६
तालिका ३६: स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ३७: स्वास्थ्य संस्था कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ३८: प्राथमिक स्वास्थ्य सेवामा पहुँचको अवस्था.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ३९: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाहरू सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४०: स्वास्थ्य संस्थामा खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४१: प्रमुख रोगहरू सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४२: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४३: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४४: सामाजिक सुरक्षा वृत्ती सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४५: खेल मैदान तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी विवरण..... ३१
तालिका ४६: व्यवसायिक खेलाडी सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४७: युवा क्लब सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ४८: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण ३१
तालिका ४९: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण..... ३२
तालिका ५०: बनको क्षेत्रफल तथा प्रकार सम्बन्धी विवरण ३४
तालिका ५१: जडीबुटी संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण ३५
तालिका ५२: जलस्रोत तथा जलाधार सम्बन्धी विवरण ३६
तालिका ५३: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण ३७
तालिका ५४: प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ५५: विपद व्यवस्थापनका लागि खुल्ला क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ५६: पशुपालनका लागि चरन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ५७: संकटासन्त वस्तीमा बसोबास गर्ने परिवार सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ५८: विपदबाट भएको मानवीय क्षति सम्बन्धी विवरण	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ५९: विपदबाट भएको किसिम अनुसार जोखिमको समय सम्बन्धी विवरण..... ३७
तालिका ६०: विपदबाट क्षति भएका सार्वजातिक संरचना सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ६१: सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण..... ३८
तालिका ६२: पैदल मार्ग सम्बन्धी विवरण.....	झ्यच्यद्वच! खद्वृण क्यचण थद्व घङ्गद्वनथङ्गघ.
तालिका ६३: नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको रुट सम्बन्धी विवरण..... ४०
तालिका ६४: नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधन सम्बन्धी विवरण..... ४०
तालिका ६५: पुल पुलेसा सम्बन्धी विवरण..... ४०
तालिका ६६: विद्युत उत्पादन सम्बन्धी विवरण ४२

तालिका ६७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण.....	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ६८: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण.....	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ६९: शब्दाहस्थल तथा समाधिस्थल सम्बन्धी विवरण.	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ७०: नगरपालिकाको हाल कार्यरत तथा रिक्त दरबन्दी विवरण.....	४४
तालिका ७१: सरकारी भवन सम्बन्धी विवरण.....	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ७२: नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा.....	४५
तालिका ७३: समुदायमा आधारित संघसंस्थाहरू सम्बन्धी विवरण	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ७४: परम्परागत तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरूको विवरण	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ७५: गैसस तथा अगैससको वार्षिक वजेट सम्बन्धी विवरण.....	४५
तालिका ७६: नगरसभा पदाधिकारीहरूको नामावली.....	४६
तालिका ७७: सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण.....	झच्चद्वच! खद्दूण□कचण थद्व□ घङ्गद्वन्थङ्ग.
तालिका ७८: महत्वपूर्ण संस्थाहरूको सम्पर्क नम्बर.....	४७

परिच्छेद १: परिचय

गाउँपालिकाको भौगोलिक सामाजिक, आर्थिक तथा भौतिक पूर्वाधारक्षेत्रको यथार्थ स्थिति भल्काउनका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन र विश्लेषणका माध्यमबाट तर्कपूर्ण, सिलसिलेवार र व्यवस्थित रूपमा प्रस्तुत गरिएको एकीकृत सूचना दस्तावेज नै वस्तुगत विवरण हो। वस्तुगत विवरण तयारीका लागि स्तरीय विधि, औजार तथा प्रकृयाको अवलम्बन गर्नु जरुरी हुन्छ। यस परिच्छेदमा यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्यहरू, नीतिगत तथा कानूनी आधार, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमालाई समावेश गरिएको छ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधान २०७२ ले स्थानीय तहलाई संघीय लोकतान्त्रिक शासन व्यवस्था अनुरूप जनताको संवैभन्दा नजिकको सरकारको रूपमा व्यवस्था गरेको छ। जस अनुसार स्वायत्तताको उच्चतम अभ्यास तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा सहभागिता, जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी ढङ्गबाट सञ्चालन गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय सरकारको काँधमा आएको छ। नेपालको संविधान २०७२ मा सहकारीता, समन्वय र सहअस्तित्वका आधारमा संचालन हुने स्थानीय शासन प्रक्रियामा जनसहभागिता र साफेदारीको मर्मलाई समेत उच्च प्राथमिकतादिवै विकास प्रक्रियालाई जन अपेक्षा अनुसार अघि बढाउनु पर्नेछ। स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो एवं प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गरी संघियता कार्यान्वयन गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरू अगाडि बढिरहेका छन्।

यस ऐतिहासिक परिवर्तनकोपूर्व सन्ध्यामा स्थानीय सरकारले संविधान प्रद्वत अधिकार बमोजिमको अभिभारा पुरा गर्नका लागि विकास प्रक्रियालाई अनुशासित गराई सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुन जरुरी छ। यस कार्यका लागि जननिर्वाचित पदाधिकारीको कुशल नेतृत्वमा शासन संचालन र विकास प्रकृयालाई प्रभावकारी रूपले दिशानिर्देश गर्नु आवश्यक छ। स्थानीय सरकारका गतिविधिहरूबाट जनतामा स्वायत्तताको महशुश हुने गरी संघीय समावेशी शासन व्यवस्थाको मर्मलाई संस्थागत गर्ने अपेक्षा गरिएको छ। मानव संशाधन, भौतिक पूर्वाधार तथा आर्थिक स्रोतको सिमितता वावजुद पनि उरलदो जनआकक्षाको व्यवस्थापनमा अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्न वास्तविक सूचना तथा तथ्याङ्क बलियो आधारका रूपमा रहन्छ।

स्थानीय सरकारको सेवा प्रवाहमा चुस्तता र विकास प्रक्रियालाई प्रशंसनिय रूपमा अघि बढाउन खण्डकृत र विषय क्षेत्रगत सूचना सहितको नगर वस्तुगत विवरण तयारी जरुरी हुन्छ। नेपालमा सर्वप्रथम सातौं आवधिक योजनाले हरेक जिल्लाले विकासका संभावना, अवसर तथा स्रोतको आधारमा आवश्यक सूचना हासिल गर्न आर्थिक, सामाजिक र भौगोलिक क्षेत्र समेटिएको वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने प्रावधान राखेको थियो। तत्कालिन गाविस तथा नगरपालिकाको सन्दर्भमा दशौं आवधिक योजनाले वस्तुगत विवरण तयार गर्नुपर्ने कुरालाई उठान गरेको थियो। स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र तत्सम्बन्धी नियमावली २०५१ लागु भए पछि तत्कालिन स्थानीय निकायमा वस्तुगत विवरण तयारीनियमितरूपमा अगाडि बढेको थियो।

वर्तमान सन्दर्भमा नेपाल सरकारले गाउँपालिका तथा गाउँपालिका क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने गरी संघिय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयले तयार पारेको ढाँचा अनुसार वस्तुगत विवरण यथासक्य छिटो तयार गर्न पत्राचार गरेको छ। गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने वार्षिक योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ। संघिय सरकारद्वारा उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै स्थानिय सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक स्रोत परिचालन तथा योजनावद्वा विकासमा टेवा पुऱ्याई दीगो विकासले लिएको लक्ष्य प्राप्त गर्न सहयोग पुग्नेछ।

१.२ उद्देश्य

गाउँपालिका क्षेत्रको विकासको विद्यमान अवस्था, संभावना र स्रोतको सम्बन्धमा आवश्यक सूचना प्राप्त गरी ती सूचनाको प्रशोधन गरी गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयार गर्नु यस प्रतिवेदनको प्रमुख उद्देश्य हो । यसका विशेष उद्देश्यहरु देहाय अनुसार रहेका छन् ।

- गाउँपालिकाको जनसांख्यिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने ।
- गाउँपालिका, विषयगत विषयगत कार्यालय, कार्यालय/शाखा, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त आधारभूत तथा संस्थागत तथ्याङ्क एकीकृत र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने ।
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, स्थानीय राजस्वको आधार र दर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने ।
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, आवधिक/रणनीतिक तथा गुरुयोजना र विषयगत योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र खण्डीकृतसूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू

गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारी कार्यलाई चरणबद्ध र व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गर्नका लागि देहाय अनुसारका कानूनी तथा नीतिगत आधारहरू रहेका छन् ।

क. नेपालको संविधान: नेपालको संविधान २०७२ अनुसार स्थानीय तहको अधिकार अनुसूची ८ को क्रम संख्या १ मा स्थानीय तथ्याङ्क तथा अभिलेख संकलन सम्बन्धी अधिकारलाई सूचीकृत गरिएको छ ।

ख. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७५: ऐनको दफा ११ को उपदफा २ च, ड र थ मा गाउँपालिका वा गाउँपालिकाको अधिकार क्षेत्र अन्तरगत तथ्याङ्क संकलन र अद्यावधिक गर्ने सम्बन्धी व्यवस्था गरेको छ । जस अन्तरगत, जनसांख्यिक, प्राकृतिक, आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौतिक पूर्वाधार, रोजगारीको अवस्था, कूल ग्राहस्थ उत्पादन, प्रतिव्यक्ति आय, मानव विकास सूचकांक, राजस्व तथा आयव्यय समेतको तथ्याङ्क संकलन गर्ने अधिकार उल्लेख गरिएको छ । संकलन गरिएको तथ्याङ्कलाई प्रशोधन गरी राष्ट्रिय तथा स्थानीय सूचना प्रणालीमा आवद्धता र पाश्वर्चित्र तथा श्रोत नक्साको अद्यावधिक अभिलेखनलाई गाउँपालिका वा गाउँपालिकाको काम कर्तव्य र अधिकार भनि उल्लेख गरिएको छ ।

ग. स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा कार्यविधि, २०७५: यस कार्यविधिको दफा १ मा “प्रत्येक स्थानीय तहले वार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा सहभागितामुलक प्रक्रियाबाट नितिजामुलक ढंगले बनाउनु पर्ने र सो योजना र बजेट तर्जुमा गर्नु पूर्व स्थानीय तहको भौगोलिक, सामाजिक, आर्थिक तथा पूर्वाधार लगायतका क्षेत्रको यथार्थ स्थिति देखिने गरी वस्तुस्थिति विवरण (Profile) तयार गर्नुपर्ने छ” भनि प्रष्ट रूपमा उल्लेख गरिएको छ ।

१.४ तथारीका चरण

नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको गाउँपालिका/नगरपालिका वस्तुगत विवरण ढाँचा, विगतका सिकाई, सम्बन्धित विषय विज्ञका सुझाव र गाउँपालिकाका सरोकारवालासँगको सहमतिअनुसार यो वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यो वस्तुगत विवरण तथारीमादेहाय बमोजिम चरण र प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.४.१ सहमती निर्माण

गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तथारीका लागि विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था तथा उपलब्ध कार्यविधि अनुसार हिहल्ड नेपाल सर्ग समन्वय गरी प्राविधिक सहयोग परिचालन गरिएको छ । वडासभा, गाउँ कार्यपालिका र

गाउँपालिकाका विकासका सरोकारवालासँग राय परामर्श गरी गाउँकार्यपालिकाको नेतृत्वमा निर्धारत ढाँचा, तथ्याङ्कका विधि तथा प्रक्रिया अनुसार गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । यस प्रक्रियामा हिहल्ड नेपालबाट प्राविधिक तथा व्यवस्थापकीय सहयोग परिचालन गरिएको थियो । गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारी प्रक्रियालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी रूपमा संचालनका लागि मार्गनिर्देशन गर्ने उद्देश्यले टेम्के मैयुड गाउँपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा निर्देशन समिति गठन गरी वस्तुगत विवरण तयारी कार्य गरिएको थियो ।

१.४.२ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयारीको ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधि र प्रक्रिया निर्धारण

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण तयारीका लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट उपलब्ध गराइएको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधिलाई गाउँसभाबाट स्वीकृत गराई निर्धारण ढाँचा, सर्वेक्षण औजार र कार्यविधि बमोजिम गाउँपालिका वस्तुगत विवरण तयार गर्ने निर्णय गरियो । यसका साथै गाउँ कार्यपालिकाको नेतृत्वमा गाउँ विकासका सरोकारवालाको सक्रिय सहभागिता र सहयोगमा उपलब्ध गाउँ/गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, सर्वेक्षण औजार तथा कार्यविधिका अतिरिक्त गाउँपालिकाको स्थानीय परिवेश, विशिष्टता अनुसार नगर वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ ।

१.४.३ गाउँपालिकास्तरीय अभिमुखीकरण

गाउँ कार्यपालिकाको आयोजनामा गाउँसभा, कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी र स्थानीय सरोकारवाला बीच साझा धारणा, बुझाई र कार्ययोजना तयार गर्न २०७५ बैशाख २७ गते एक दिवसीय गाउँपालिकास्तरीय अभिमुखीकरण कार्यशालाको आयोजना गरियो । यस कार्यशालामा गाउँ सभा तथा कार्यपालिकाका पदाधिकारी, कर्मचारी तथा गाउँ विकासका सरोकारवाला बीच गाउँपालिकावस्तुगत विवरणको आवश्यकता, तयारी विधि तथा प्रक्रिया, ढाँचा, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण औजार, विधि तथा प्रक्रियाको अभिमुखीकरण गरिएको थियो । अभिमुखीकरण कार्यक्रममा गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको आवश्यकता, कानूनी तथा नीतिगत आधार, स्तरीय ढाँचा, तथ्याङ्कको विषय क्षेत्र, श्रोत, तर्जुमा प्रक्रियाका बारेमा छलफल गरी समान बुझाई कायम गरिएको थियो । यस क्रममा गाउँपालिका तथा सरोकारवालाको जिम्मेवारी र भूमिका तथा प्रतिवद्धता बारे राय परामर्श गरी वस्तुगत विवरण कार्यतालिका समेत तयार गरियो ।

१.४.४ तथ्याङ्क संकलन

यस वस्तुगत विवरण तयारीका लागि मुख्य गरेर प्राथमिक र द्वितीयश्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरिएको छ । प्राथमिक तथ्याङ्कालागि पारिवारिक विवरण संकलन तथा सहभागितामूलक विवरण संकलन फारम प्रयोग गरिएको थियो । द्वितीयश्रोतबाट तथ्याङ्क संकलनका लागि संस्थागत सर्वेक्षण फारमउपयोग गरियो । तथ्याङ्क संकलनका लागि उपयोग गरिएकापारिवारिक विवरण सर्वेक्षण फारम अनुसूची १, मा र संस्थागत विवरण संकलन फारमअनुसूची २ प्रस्तुत गरिएको छ । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा गाउँ कार्यपालिका कार्यालय, जिल्लास्थित विषयगत तथा डिभिजन कार्यालय, केन्द्रीय तथ्याङ्क विभाग अन्तर्गतका कार्यालयहरू, शैक्षिक संस्था, स्वास्थ्य संस्था, गैसस र समुदायमा आधारित संस्था, वैक तथा वित्तिय संस्था र उक्त कार्यालय, निकाय र संस्थाको अभिलेख तथा प्रतिवेदन र अनुसन्धानमूलक दस्तावेजहरूप्रमुख रूपमा रहेका छन् । निर्वाचित जनप्रतिनिधिको निगरानीमा, कर्मचारी, स्थानीय सहजकर्ता तथा गणकहरू परिचालन गरी उपलब्ध सर्वेक्षण विधि तथा तत्सम्बन्धी औजार बमोजिम तथ्याङ्क संकलन गरियो ।

१.४.५ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण र श्रोत नक्शा तयारी

प्राप्त तथ्याङ्कलाई सूचनाको आवश्यकता अनुसार कम्प्युटरमा प्रविष्ट गरीतथ्याङ्क शास्त्रीय विधिद्वारा विश्लेषण गरियो । तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त सूचना तथा विवरणलाई सम्भव भएसम्म विषयगत, वडागत, लैंगिक र जातीगत रूपमा खण्डीकृत गरी प्रस्तुतगरिएको छ । सर्वेक्षणबाट प्राप्त हुन नसकेका तथ्याङ्कलाई केन्द्रीय तथ्याङ्क विभागको साविक

गाविसको तथ्याङ्कलाई हालको बडागत मानसँग मेलखाने गरी प्रस्तुत गरिएको छ । यसैगरी विभिन्न स्रोतबाट प्रकाशित हुनेप्रतिवेदन वा अभिलेखबाट जिल्लागत रूपमा मात्र प्राप्त तथ्याङ्कलाई नगरपालिकाको प्रतिनिधित्व हुने वा सामान्यीकरण गर्न मिल्ने हदसम्म सोही अनुसार हुने गरी उल्लेख गरिएको छ । विश्लेषणबाट प्राप्त सूचनाहरू मध्ये भौगोलिक, भौतिक, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक विवरणलाई भौगोलिक सूचना प्रणालीमा आधारित स्रोत नक्शा तयार गरिएको छ ।

१.४.६ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

नेपाल सरकारबाट उपलब्ध गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको स्तरीय ढाँचा, गाउँ कार्यपालिका र सरोकारवालासँगको छलफल र निस्कर्ष बमोजिम गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । मस्यौदामा संभव भएसम्मका सूचनालाई स्रोत नक्शाको रूपमा जिआईस नक्शामा समेत प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.४.७ वस्तुगत विवरण सुभाव संकलन

स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण कार्यविधिमा उल्लिखित स्तरीय ढाँचा बमोजिम तयार पारिएको वस्तुगत विवरणको मस्यौदाप्रतिवेदन माथि छलफल गरी सुभाव संकलन गरी प्रमाणीकरण गर्न गाउँपालिकास्तरीय प्रमाणीकरण कार्यशाला गोष्ठी२०७५ साल असार २९ गते आयोजना गरिएको थियो । उक्त कार्यशालामा विषयगत समुहमा मस्यौदा वस्तुगत विवरणको सूचना तथा विवरण प्रस्तुत गरी विषयगत समूह तथा वृहत समूह छलफलमा गरी सुभाव एवं पृष्ठपोषण संकलन गरियो । छलफलबाट प्राप्त सुभावलाई समावेश गरी वस्तुगत विवरणलाई औपचारिक रूपमा अनुमोदन गरीर प्रस्तुत सूचना तथा विवरणलाई गाउँपालिकाको आधाररेखा सूचनाको रूपमा लिई योजना तर्जुमा, नतिजा अनुगमन तथा विकासका उपलब्धीको लेखाजोखाको लागि प्रयोग गर्ने प्रतिवद्वता व्यक्त गरियो । सुभाव संकलनका लागि मस्यौदा विवरणवडा समिति र शाखा तथा इकाई र जिल्ला समन्वय समिति (जिसस)र सहयोगी निकायहरूलाई उपलब्ध गराई सुभाव संकलन गरियो ।

१.४.८ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँपालिका वस्तुगत विवरण प्रमाणीकरण कार्यशालाबाट प्राप्त राय तथा सुभाव, जिसस, विषयगत शाखा, बडा समिति र सहयोगी निकायबाट समेत प्राप्त सुभावलाई समावेश गरी नगर वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.५ सीमा

गाउँपालिका वस्तुगत विवरणलाई नेपाल सरकारद्वारा जारी ढाँचा तथा विगतमा सफल अनुभव बमोजिम तयार गरिएको छ । विवरणमा यथासम्बन्धीय बढी सूचना समाविष्ट हुने गरी तयारी गर्ने अभ्यास भएता पनि स्थानीय शासन संचालनको शुरुवाती अवस्था भएको हुँदा कानूनी, नीतिगत तथा तथ्याङ्क व्यवस्थापन सम्बन्धी व्यवहारिक कठिनाईहरू आइप्यो । सोको बाबजुद सम्बन्धित सबैको प्रयासबाट गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी कार्य पुरा गरिएको छ । प्रस्तुत तथ्याङ्कलाई संभव भएसम्म बडागत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । नवगठित गाउँपालिकामा सीमित कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था, स्रोतसाधनको बाबजुद पहिलो प्रयासको रूपमा तयार गरिएको यस वस्तुगत विवरण आगामी दिनमा आवश्यकाता अनुसार परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: गाउँपालिकाको विद्यमान अवस्था

यस परिच्छेदमा भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता र विकास संभावनाहरू समावेश गरिएका छन्। टेम्के मैयुड गाउँपालिका प्रदेश नं. १ अन्तरगत भोजपुर जिल्लामा अवस्थित पहाडी विशेषता बोकेको गाउँपालिका हो। जस अनसार तिम्मा, छिनामखु, अन्नपुर्ण, नागी, खावा, कोट, गोगने, लेर्खक साविकको पुर्व गाविस मिलेर बनेको छ। यस परिच्छेदमा यस क्षेत्रको भौगोलिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण, राजनीतिक अवस्थिति, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता, विकास संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा व्याख्या गरिएको छ।

२.१ भौगोलिक अवस्थिति

यो गाउँपालिका भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले २७ डिग्री ५ मिनेट ४८ सेकेन्डदेखि २७ डिग्री १८ मिनेट ४७ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ५३ मिनेट ५० सेकेन्ड देखि ८७ डिग्री ३ मिनेट ७ सेकेन्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको छ। यस गाउँपालिका पूर्वमा भोजपुर नगरपालिका उत्तरमा खोटाङ्ग र साल्पाशिलिङ्गो पश्चिममा खोटाङ्ग र दक्षिणमा राम प्रसाद राई गाउँपालिका रहेकोछ। यो गाउँपालिकाको क्षेत्रफल १७३.४१ वर्ग कि.मी. र प्रतिशत १०० रहेकोछ। गाउँपालिकाको पुनर्संरचना अनुसार वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १: वडागत क्षेत्रफल सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (बर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	तिम्मा १-९	५०.५४	२९.१४
२	छिनामखु १ - ९	३२.९५	१९.
३	अन्नपुर्ण १-९	९.७५	५.६२
४	नागी १-९	१०.३६	५.९७
५	खावा १-९	१७.८७	१०.३१
६	कोट ५,७,८,९	९.५६	५.५९
७	कोट १,२,३,४,६	१०.२४	५.९१
८	गोगने १-९	११	६.३४
९	लेर्खक १-९	२१.१४	१२.१९
	जम्मा	१७३.४१	१००.

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

नेपालको प्रदेश नं. १ अन्तरगत भोजपुर जिल्लाको ९ वटा स्थानीय तह मध्ये टेम्के मैयुङ्ग गाउँपालिका एक हो। भोजपुर र खोटाङ्ग जिल्लाको सिमानामा पर्ने यस भेगको अग्लो डाँडाको रूपमा टेम्के र मैयुङ्ग डाँडा रहेकोछ। यस क्षेत्रमा वसोवासको हिसाबले किराँत राईहरूको बाहुल्यता रहेकोछ। त्यसमा पनि बान्तवा राईहरूको बाहुल्यता रहेकोछ। यस डाँडाहरूको नामकरण पनि बान्तवा भाषाबाट नै भएको किम्बदन्तिबाट थाहा पाउन सकिन्छ। यस टेम्के डाँडाको नाम तेनके थियो। राई बान्तवा भाषामा तेन भनेको गाउँ र के भनेको चुचुरो अथवा गाउँको अग्लो डाँडालाई तेनके भनिन्छ। यही तेनके शब्द अपभ्रंश भई टेम्के भएको हो। त्यसै गरि यसै गाउँ पालिकामा पर्ने अर्को अग्लो मैयुङ्ग डाँडा पनि यसै गाउँ पालिकामा पर्दछ। यसको नामकरण पनि किराँत राई बान्तवा भाषाबाट माडयुङ्ग थियो। बान्तवा भाषामा माड भनेको पितृ वा पुर्वा र युङ्ग भनेको बस्ने भनिन्छ अथवा पितृ पुर्खाहरू बस्ने डाडा भनिन्थ्यो। यस भाषामा यस डाडाको नाम माडयुङ्ग रहेको थियो। यही माडयुङ्ग शब्द अपभ्रंश भई मैयुङ्ग भएको हो। राज्य पुनर्संरचना गर्दा साविकको तिम्मा, छिनामखु, अन्नपुर्ण, नागी, खावा, कोट, गोगने, लेर्खक साविकको गाविसलाई

मिसाएर वि.सं. २०७३ मा टेम्के मैयुङ्ग गाउँउपालिकाको गठन गरिएको हो । यस गाउँउपालिका क्षेत्रमा पर्यटनको प्रशस्त संभावना बोकेको ऐतिहासिक स्थलहरू रहेकोछ । यस गाउँउपालिकामा पिखुवा, सिक्तेल, हिखुवा, वाचिम्ले, खुगे, सावा, गोगने खोलाहरू रहेकोछ । यस खोलाहरूबाट विद्युत उत्पादन गरि गाउँउपालिको समृद्धिको ढोका खोल्न सकिने संभावना रहेकोछ । त्यसै गरी हासपोखरी, सावा भरना, किराँत साकेवाथान, महाभिर भरना, सेल्मेडाडा जस्ता पर्यटनको प्रशस्त संभावना बोकेको स्थलहरू यस गाउँ पालिकामा रहेकोछ । यस गाउँ पालिकामा टेम्के डाँडा भोजपुर जिल्लाको चर्चित पर्यटकीय हिसाबले अत्यन्तै राम्रो संभावना बोकेको डाँडा रहेकोछ । यो समुन्द्र सतहबाट ३३३३ मिटरको उचाईमा रहेकोछ । त्यसै गरी मैयुङ्ग डाँडा समुन्द्र सतहबाट ३३३३ मिटरको उचाईमा रहेकोछ । पर्यटकीय हिसाबले राम्रो संभावना बोकेको साथै यस भेगबाट नेपालको अधिकांश हिमालहरू हेर्न सकिने भएकोले पनि पर्यटकीय हिसाबले राम्रो रहेकोछ । नेपाल सरकारले पर्यटनको १०० गन्तव्य मध्ये मुद्घम ट्रेल पनि यसै गाउँ पालिकामा रहन गएकोछ ।

राजनीतिक अवस्थिति

टेम्के मैयुङ्ग गाउँउपालिका प्रदेश नं. १ अन्तरगत भोजपुर जिल्लामा अवस्थित रहेको छ । साविकका ८ गाविसहरू (तिम्मा, छिनामखु, अन्नपुर्ण, नारी, खावा, कोट, गोगने, लेख्क) समावेश गरी बनाइएको यस गाउँउपालिकालाई ९वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । भोजपुर जिल्लामा विद्यमान २ नगरपालिका र ७ गाउँउपालिका गरि ९ स्थानीय तह मध्ये टेम्के मैयुङ्ग गाउँउपालिका पनि एक हो । गाउँउपालिकाको केन्द्र साविक अन्नपुर्ण गाविसको कार्यालय रहेको स्थानमा रहेको छ । यस जिल्लामा प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि एक वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको छ । प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये यो गाउँउपालिका प्रदेश कर ख मा पर्दछ ।

२.३ धरातलीय अवस्था

यस गाउँउपालिकाको धरातलीय अवस्थाको सन्दर्भमा कुरा गर्दा यहाँ समथर फाँटहरू देखि अगला हिउँ पर्ने डाँडाहरू पनि रहेका छन् । यस गाउँउपालिकामा पिखुवा, सिक्तेल, हिखुवा, वाचिम्ले, खुगे, सावा, गोगने खोलाहरू जस्ता जल सम्पदा रहेका छन् ।

प्राकृतिक सम्पदा

गाउँउपालिकाको कुल क्षेत्रफल १७३.४१ वर्ग कि.मी. मध्ये २१.६७ प्रतिशत क्षेत्रमा खेतीयोग्य जमिन रहेको छ । वनक्षेत्रले ओगटेको क्षेत्र ६१.४० प्रतिशत छ, भने घाँसे मैदानले ढाकेको ४.५७ प्रतिशत रहेको छ । बाँझो जमिन २.८१ प्रतिशत रहेको छ । गाउँउपालिकालाई मुलप्रवाह क्षेत्र बनाएर अविरल बगिरहने पिखुवा र सिक्तेल खोलाहरू यहाँको मुख्य प्राकृतिक सम्पदाहरू हुन् । सिंचाइको मुख्य श्रोतको रूपमा रहेको पिखुवा खोला, हिखुवा, वाचिम्ले, खुगे, गोगने खोला सिक्तेल खोलाहरूबाट यस क्षेत्रको तल्लो वेसी क्षेत्रको जमिनमा सिंचाइ सेवा उपलब्ध हुने गरेको छ । जैविक विविधताका हिसाबले मध्यम हावापानीमा पाइने वनस्पतिहरूमापाखनवेद, चिराइतो, लौठ सल्ला, चिराइतो, पर्दछन । चरा चुरुगी तथा जनावरहरूमाकालिज, डाँफे, चिल, गिद्ध, काग, बाज, भ्याकुर, नावो टोटो, कस्तुरी, थार, रेड पाण्डा, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, फयाउरो, परेवा, भंगोरा, काँडे भ्याकुर, मुख्य रूपमा रहेका छन् । यस नगरपालिकाको पहाडको माथिल्लो भागकास्थानमा वन तथा खर्कहरू रहेका छन् । यस गाउँउपालिकाको शिरमा सबैभन्दा अगलो स्थानमा रहेको टेम्केडाडाँले यहाँको सुन्दरतालाई बढाएको छ । बालुवा ढुङ्गा लगायतका खनिजहरू यस क्षेत्रमा प्रशस्त पाइन्छ । गाउँउपालिकाको जमिनमा खेती गरिएको जमीन, जंगल, चरण क्षेत्र, बगर भाडी तथा पानीले ढाकेको क्षेत्र सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका २: भू-उपयोग सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	भू-उपयोग	क्षेत्रफल(व.कि.मी.)	प्रतिशत
१	बाँझो जमिन	4.88	2.81
२	खेती गरिएको जमिन	37.59	21.67
३	जंगल	120.35	69.40
४	चरण क्षेत्र	7.93	4.57
५	बगर	1.59	0.92
६	भाडि, बुट्यान	1.08	0.62
७	जम्मा	173.41	100.00

Source: Land Reform and Mapping Project, 1996

२.४ साँस्कृतिक उत्कृष्टता

ऐतिहासिक महत्व वोकेको यस टेम्के मैयुड गाउँपालिका क्षेत्रमा साँस्कृतिक विविधता रहेको छ । यस क्षेत्रमा खस सभ्यता तथा हिन्दू तथा किराँत साँस्कृतिको अनुपम संगम रहेको छ । यस क्षेत्रमा राई, ब्राह्मण, क्षेत्री, शेर्पा, नेवार, भुजेल, दर्जि, वि.क., तामाङ्ग, सन्यासी लगाएत अन्य जातजातिका मानिसहरूको मिश्रित बसोबास रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिकामा मुख्य कामकाजी भाषा नेपाली भएता पनि स्थानीयहरू मातृ भाषाको रूपमा राई वान्तवा, नेवारी र तामाङ्ग भाषा बोलीचालीमा रहेको पाइन्छ । धार्मिक रूपमा हिन्दू र किराँत धर्मालम्बीहरूको उच्च बाहुल्यता रहेको यो क्षेत्रमा मनाङ्ने चाडपर्वहरूमा साकेवा, कृष्णाष्टमी, तिज, जनैपूर्णिमा, दशै, तिहार, माघे सक्रान्ती, चैत दशै, साउने सक्रान्ति, ल्होसार, साकेलाआदि रहेका छन् । यसको अलावा मष्ट देवताको पनि पुजा गरिन्छ । धार्मिक तथा भाषिक रूपमा करिव एकरूपता रहेको यो क्षेत्रमा चाडपर्वका समयमा गरिने विभिन्न क्रियाकलापहरूले यहाँको सामाजिक र साँस्कृतिक उत्कृष्टता भल्काउने गर्दछन् । भेषभूषाका रूपमा पुरुषहरूले मुख्य रूपमा दौरा, सुरवाल, टोपी तथा कोट, पेन्ट र महिलाले गुन्यु चोली र पटुकी लगाउने गर्दछन् ।

२.५ विकासका संभावनाहरू

टेम्के मैयुड गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक सम्पदाहरू, आर्थिक अभ्यास र उपलब्ध मानवीय पूँजी तथा पूर्वाधार लगायतको अवस्थालाई अध्ययन गर्दा यस गाउँपालिकामा विकासका संभावनाहरूलाई प्रशस्त रहेका छन् । यस गाउँपालिकाका विभिन्न विषय क्षेत्रका विकासका संभावनाहरूलाई देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३: गाउँ पालिका विकासका संभावनाहरूको विवरण

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	संभावना
१	प्राकृतिक श्रोत तथा साधन	<ul style="list-style-type: none"> मध्यम हावापानी र पहाडी क्षेत्रीय जैविक विविधता पिखुवा खोला, सावाखोला, हिंखुवा, वाचिम्ले, सिक्तेल खोला लगायतका बाहै महिना बहने खोला तथा खोला खोल्सीहरू नागी तथा चरण क्षेत्र
२	आर्थिक	<ul style="list-style-type: none"> धान, मकै, सिमि, फापर, आलु, जौ, चिनु, कागुनु, भट्टमास, मुसुरो, तोरी, कोदो जस्ता बालीहरूको उत्पादन व्यवसायीक तरकारीका लागि उपयुक्त हावापानी पशुपालनको अभ्यास जडीबुटी लगायत वन पैदावारको उपयोग वित्तिय सुविधा सहज होमस्टेको व्यवस्थापन टेम्केडाँडा, मैयुड (मुधुम ट्रेल) क्षेत्रलाई धार्मिक तथा पर्यटनको रूपमा विकास
३	सामाजिक	<ul style="list-style-type: none"> उच्चा मा.वि. सम्मको शैक्षिक संस्थासम्मको पहुँच

क्र.सं.	विषय क्षेत्र/उपक्षेत्र	सम्भावना
		<ul style="list-style-type: none"> प्राथमिक स्वास्थ्य चौकी, हेल्थ पोष्ट लगायतका स्वास्थ्य सुविधा खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा तथा पूर्ण सरसफाईका अभ्यास तर्फ उन्मुख धारामा आधारित खानेपानी सुविधा विस्तार
४	भौतिक पूर्वाधार	<ul style="list-style-type: none"> मध्यपहाडी लोकमार्गले टेम्के मैयुडको वडा नं. १,२,३,४ हुदै काठमाण्डौ सँग जोडिएको आवश्यकता अनुसारका पुल तथा सँघुको निर्माण राजमार्गबाट सबै वडामा सडक विस्तार
५	सुशासन तथा संस्थागत	<ul style="list-style-type: none"> गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा, समितिको गठन र सञ्चालन गैससको विकास कार्यमा सलग्नता

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

२.६ ग्राहस्र्थ उत्पादन, मानव विकास सूचकांक गरिबी

नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन २०१४ तथा गरिबीको लघु क्षेत्र अनुमान २०१८ मा भोजपुर जिल्लाको सन्दर्भमा औलाइएका तथ्यहरूलाई नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार भोजपुर जिल्लाको मानव विकास सूचकांकको मान ०.४८ रहेको छ। जसअनुसार गरिबीको दर २४.४३ प्रतिशत, गरीबीको विषमता ४.७९, गरिबीको गहनता १.४ रहेको छ। (स्रोत : भोजपुर जिल्लाको पाश्वचित्र २०७५)

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ वस्ती र प्रमुख बजारसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका प्रमुख वस्तीहरूमा सेतीबगर, अन्नपुर्ण, चखेवा, कोट, पान्थारे रहेका छन्। प्रमुख बजारहरूमा अन्नपुर्ण, कोट, पान्थारे बजारहरू रहेका छन्।

३.२ व्यक्तिगत घटना विवरण

यस गाउँपालिकाको पञ्जीकरण शाखाका अनुसार २०७५ सालको व्यक्तिगत घटना दर्ता सम्बन्धी विवरण विश्लेषण गर्दा जन्म दर्ता ११५० वटा, मृत्यु दर्ता १८६ वटा, विवाह दर्ता २४० वटा रहेको छ। सम्बन्ध विच्छेद गर्नेको संख्या ४२ रहेको छ, भने बसाइसराई गरी आउने ११ परिवार र जाने परिवार ५७१ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४ : व्यक्तिगत घटना सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	जन्म	मृत्यु	विवाह	सम्बन्ध विच्छेद (जोडी)	बसाइसराई	
					आएको	गएको
१	१६५	१६	४५	०	३	८२
२	१४२	२०	३१	०	०	९९
३	७४	३	२३	०	१	८
४	४१	७	१४	०	०	३०
५	१३५	२८	३१	०	२	८५
६	५१	९	१७	०	०	८४
७	२१०	३२	३१	३	४	८८
८	१५७	४१	३२	०	०	८५
९	१७५	३०	१६	०	१	१०
	११५०	१८६	२४०	४२	११	५७१
जम्मा						

स्रोत: गाउँपालिका कार्यालय, २०७५

३.३ सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम विवरण

यस गाउँपालिकाको गत वर्षको सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम अन्तर्गत भत्ता प्राप्त गर्ने ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, दलित तथा अपांग सम्बन्धी विवरण लैंड्रिक एवं वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ५ : सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला			पूर्ण अपाङ्ग			आसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	
१	१२	१४	१०४०००	६	२४०००	६४	२४००००	८०	८	३२०००	०	०	०	१३	१९	३२०००		
२	१४	१५	४३७८०००	५	६००००	२२	९६००००	३६	५९८००	६०	६२	५७६००	५३	१९२०००	०	०	०	
३	६०	५०	१३२००००	२८	३४८०००	०१	२४०००	११	१४८००	००	११	१३९२००	००	००	०	०	०	
४	५०	५१	२४२४०००	२७	३२४०००	११	४८०००	१०	७२०००	००	००	०	६४	८	१२०००	०	०	

गाउँ वस्तुगत विवरण गाउँपालिका, २०७५

वडा नम्बर	ज्येष्ठ नागरिक			एकल महिला		पूर्ण अपाङ्ग			आंसिक अपाङ्ग			बाल सुरक्षा अनुदान			दलित वर्ग		
	म	पु	रकम	म	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम	म	पु	रकम
५	६४	४	२३१६०००	४	५०४००	०	०	०	२	३	३६०००	१	१	३६४८०	४	५	१०८००
६	२३	३१	१२९६०००	३	३६०००	०	१	२४०००	३	२	३६०००	०	०	०	१	१	१८०००
७																	
८	७५	७	३२१६०००	३१	३७२००	०	०	०	२	९	८९२०	०	०	०	२	२	२२५००
९	६१	४	८३२०००	५	६००००	१	१	४८०००	९	१	१६५६०	१	१	५७६००	१	२	१४४००
जम्मा																	
१																	

स्रोत : गाउँपालिकाको कार्यालय, २०७५

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकामा बसोबास गर्ने मानिसरुको पेशा, रोजगारी, कृषि, उद्योग व्यापार तथा व्यवसाय, सहकारी, पर्यटन, बैंक तथा वित्तीय संस्था आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ प्रमुख आर्थिक विवरण

यस शिर्षक अन्तरगत आर्थिक गतिविधिको विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१.१ प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधनको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र उपलब्ध हुन सक्ने कृषि, पशु, इन्जिनियरिङ, वन, मेडिसिन, खाद्य प्रसोधन, वकिल, पत्रकार जस्ता प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका मानव संसाधन कुल ८२ जना रहेका छन्। ती मध्ये सबैभन्दा बढी वडा नं.३ मा २० जना रहेको छ भने वडा नं.५ र ६ मा सबैभन्दा कम जनशक्ति रहेका छन्। यस सम्बन्धी थप विवरण वडागत एवं विषय क्षेत्रभित्र रुपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ६ : मानव संशाधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विषय क्षेत्र अनुसार प्राविधिक मानव संशाधन														जम्मा	
	कृषि र पशु		इन्जिनियरिङ		वन		मेडिसिन		खाद्यप्रसोधन		वकिल		अन्य			
	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु	म	पु		
१	१	२	१	०	०	०	४	०	०	०	०	२	०	०	१०	
२	१	५	०	०	२	४	३	२	०	०	०	१	१	१	१९	
३	३	१	०	०	०	०	७	०	०	०	०	०	०	०	२०	
४	१	३	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	०	१	६	
५	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	
६	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२	
७	२	१	०	०	०	०	१	१	०	०	०	१	०	१	७	
८	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
९	१	१	०	१	१	१	३	१	०	०	०	१	२	४	१६	
जम्मा	१२	१५	१	१	१	१	१८	२				६	२	१७	८२	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.२ आयात र निर्यातको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा खाद्यान्त, तरकारी, फलफुल, दलहन, तेलहन, नगदेबाली, पशुजन्य उत्पादन, जडिबुटी तथा खनिजजन्य वस्तु आयात तथा निर्यात हुने गरेको छ। यस क्षेत्रबाट आयात हुने प्रमुख वस्तुहरूमा धान चामल, टमाटर, केरा, आँप, सुन्तला पर्दछन। निर्यात हुने वस्तुहरूमा मकै, आलु, स्याउ, मह, मासु जडीबुटीहरू पर्दछन। यस नगरपालिकाबाट आयात तथा निर्यात हुने वस्तुहरू सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ७ : आयत तथा निर्यात सम्बन्धी विवरण

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा भित्र आयात परिमाण							गापाबाट निर्यात हुने परिमाण								
		१	२	३	४	५	६	७	८	१	२	३	४	५	६	७	८
खाद्यान्त																	
धान वा चामल	मे.ट.	२५	६	५	६	६०	५	३८	०	०	०	०	०	३	२	०	००
गाउँ वा पिठो	मे.ट.	५															
मकै	मे.ट.																
तरकारी																	
आलु	मे.ट.									१०							

निर्यात/आयात हुने प्रमुख वस्तु	इकाई	गापा भित्र आयात परिमाण									गापाबाट निर्यात हुने परिमाण								
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१	२	३	४	५	६	७	८	९
टमाटर	मे.ट.																		
काउली	मे.ट.																		
फलफूल																			
केरा	मे.ट.																		
थाँप	मे.ट.																		
स्याउ	मे.ट.																		
लेचि	मे.ट.																		
सुन्तला	मे.ट.															८	१०	११	९
दलहन																			
मसुरो	मे.ट.	१	२	४	३	३	२	३	२	३									
अरहर	मे.ट.																		
मास																			
सिमी	मे.ट											४	०	०	०	०	०	०	०
तेलहन																			
तोरी	मे.ट.																		
नगदेबाली																			
अलैची												४	३	०	०	५	०	०	०
पशुजन्य उत्पादन																			
माछा	किल.																		
मह	किल.																		
दुध र दुधजन्य उत्पादन	लिटर																		
मासु र मासुजन्य उत्पादन	किल.											१.५							
अण्डा	क्रेट											१६७							
जडिबुटी	किल.											४००	१	०	०	१	०	०	१
गिटटी वा वालुवा	मे.टन																		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.३ कच्चा पदार्थ उत्पादनको अवस्था

यस गाउँपालिकामा उत्पादन हुने उद्योगको लागि चाहिने कच्चा पदार्थहरूमा मुख्यतया लोकता, अल्लो, बालुवा, बाँस पर्दछन्। यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ८ : कच्चा पदार्थको उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	कच्चा पदार्थको नाम	इकाई	परिमाण	कैफियत
१	लोकता	मे.ट.	१.५	
२	अल्लो	०	२०० मे.ट.	
३	बाँस			पर्याप्त

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.१.४ वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको विवरण

यस गाउँपालिकावाट वैदेशिक रोजगारमा जानेहरूको संख्या विश्लेषण गर्दा सबैभन्दा बढी भारतमा जाने मानिसहरू रहेका छन्। त्यसपछिको जनसंख्या खाडी मुलुकको रहको छ। वैदेशिक रोजगारीका लागि विदेशिनेहरूको जनसंख्या वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ९ : वैदेशिक रोजगार सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	वैदेशिक रोजगारीमा गएकाहरूको संख्या					
	भारत	खाडी मुलुक तथा मलेसिया	युरोप, अमेरिका, अष्ट्रेलिया	जापान वा कोरिया	अन्य देश	जम्मा
१	१०	८४	१०	६		११०
२	४०	८०	५०	९		१७९
३	२	८९	३	३	७	१०४
४	१०	१९	१५	१०	१८	७२
५	२५	११५	८	२५		१७३
६	५	१५०	७	५		१६७
७	८	६५	५	३		८१
८	१००	२०	३०	२०	१०	१८०
९	११३	८३	४	७	२८	२३५
जम्मा		७०५	१३२	८८	६३	१३०१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२ कृषि तथा पशु विकास

यस अध्यायमा कृषि तथा पशु विकास सम्बन्धी विवरणहरू दिइएको छ।

४.२.१ सिंचाई सुविधासम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेको जग्गामा सिंचाई सुविधा उपलब्ध गराउन सञ्चालनमा आएका आयोजनाहरूको नाम सिंचाईका किसिम, माध्यम, सिंचित क्षेत्र तथा लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १० : सिंचाई सुविधा सम्बन्धी विवरण

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	वडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कुलो/नहर), लिपिक्ष, बाँध, दश्वेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कुलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभन्दे वा मौसमी)	सिंचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरधुरी
				इकाई (फि.मि, क्षेत्रफल)	परिमाण			
खोइवा कुलो	१	कुलो	कुलो	१	१	वर्षेभन्दे भरी	५०	२०
सावाखोला कुलो	१	कुलो	कुलो	१	१	मौसमी	७०	६०
मुडे कुलो	१	कुलो	कुलो	२	१	मौसमी	१५	२५
बंखवा कुलो	१	कुलो	कुलो	३	१	वर्षभरी	१००	८५
खोलाखर्क कुलो	१	कुलो	कुलो	७	१	वर्षभरी	१५०	३००
नागदह कुलो	१	कुलो	कुलो	७	१	वर्षभरी	२००	३५०
अप्सीटाड कुलो	१	कुलो	कुलो	३	१	वर्षभरी	६०	२००
चुच्चेआहल कुलो	१	कुलो	कुलो	६	१	वर्षभरी	१५०	२८०
खाल्ने कुलो	३	कुलो	कुलो	५	१	मौसमी	७०	९३
मेस्पाड कुलो	३	कुलो	कुलो	२	१	मौसमी	२०	५५
बुलुम्पा कुलो	३	कुलो	कुलो	४.५	१	मौसमी	७५	१२८
महेन्द्र कुलो	३	कुलो	कुलो	६	१	मौसमी	४०	७०
याडटाड मेस्पाड कुलो	३	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	५०	६१
ओखरे बोटे कुलो	४	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	२०	८०
नुनथला कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	५२	५५
माक्सा कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	२५	३५
सिरीसे कुलो	५	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	२५	५५
बाहुत कुलो	५	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	३०	६०
सुडकुराड कुलो	५	कुलो	कुलो	७	१	वर्षभरी	५९	८१
अधेरीकुलो	५	कुलो	कुलो	६	१	वर्षभरी	४०	७५

सिंचाई सुविधा वा आयोजनाको नाम	बडा नम्बर	सिंचाईको किसिम (सतह (कूलो/नहर), लिपिट्रॅक, बोध, द्युवेल/बोरिङ, पोखरी वा अन्य)	सिंचाईको माध्यम (कूलो नहर, पाइप आदी)	स्रोतको विवरण		सिंचाईको उपलब्धता (बर्षेभरी वा मौसमी)	सिचित क्षेत्र (हेक्टर)	लाभान्वित घरघुरी
				इकाई (फि.मि. क्षेत्रफल)	परिमाण			
मुल कुलो	६	कुलो	कुलो	३	१	वर्षभरी	५०	८०
सुन्तले कुलो	६	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	३०	५०
घरवारी कुलो	६	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	२०	३०
हुलुवा खोला कुलो	६	कुलो	कुलो	५	१	वर्षभरी	५५	१००
नगरे कुलो	६	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	१५	२५
श्रीबासी कुलो	८	कुलो	कुलो	३	१	वर्षभरी	१३	२३
लब्साकुलो कुलो	८	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	३०	५५
पटटखेल कुलो	८	कुलो	कुलो	६	१	वर्षभरी	५५	७०
कम्पनी कुलो	८	कुलो	कुलो	१	१	वर्षभरी	३४	६७
भुलभुले कुलो	८	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	४५	७०
काल्ने कुलो	८	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	३४	७८
ठुलो खोला	८	कुलो	कुलो	५	१	वर्षभरी	६०	९२
खुर्मेटार	८	कुलो	कुलो	१	१	वर्षभरी	४५	८४
बरडाडा कुलो	८	कुलो	कुलो	२	१	वर्षभरी	२०	३६
जौबारी कुलो	९	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	२५	५३
राउते कुलो	९	कुलो	कुलो	४	१	वर्षभरी	४०	६३

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.२ कृषि तथा पशुसेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधन

यस गाउँपालिकामा कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित मानव संसाधनको अवस्था विश्लेषण गर्दा व्यवसायिक वा अगुवा कृषकको संख्या, जेटीए, पशु कार्यकर्ता र व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक निम्न अनुसार रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ११: कृषि तथा पशु सम्बन्धी मानव संशाधन

बडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी सञ्चालक
१	रेनुकला राई		गंगा राई, गुराज राउत	मान बहादुर राई, नर बहादुर राई, संगम राई, खडग बहादुर राउत, गुणराज राउत, खेमराज राउत, बर्जन राई, लक्ष्मण राई, प्रेम साङ्गपाङ्ग
	नर बहादुर राई	संगम राई	खडग बहादुर राउत	गुणराज राउत
	खेमराज राउत	बलाराम राई	लक्ष्मण राई	प्रेम साङ्गपाङ्ग
३	विष्णु प्रसाद	राम यतन यादव	दान बहादुर अधिकारी	बद्रि अधिकारी,

वडा नम्बर	व्यवसायिक/अगुवा कृषक	सक्रिय ग्रामीण कृषी कार्यकर्ता (जेटीए)	सक्रिय ग्रामीण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता	व्यवसायिक नर्सरी संचालक
	अधिकारी, चन्द्र प्रसाद अधिकारी			मणिराज अधिकारी, मणिराज निरौला, चन्द्र बहादुर प्रधान
४	रत्न बहादुर राई	हेनखेङ्ग राई		
५	चण्डाल कुमार राई	जमुना प्रधान	गंगा देवि राई	चण्डाल कुमार राई
६	रत्न बहादुर राई			रत्न बहादुर राई
७	योगेन्द्र बहादुर कटुवाल	लुना राई	चिरन्जिवी नेपाल	सरोजमणि नेपाल
८	पासाड शेर्पा, शम्भु नेपाल, भरत नेपाल	मुना सुनुवार	कृष्ण प्रसाद नेपाल	शम्भु नेपाल
९	नभराज माझपाङ्क		एगिन्द्र दंगाल	नभराज माझपाङ्क, कर्ण कुमार राई
जम्मा				

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.२.१ खाद्यान्त बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा

यस क्षेत्रमा तरकारी, फलफुल, खाद्यान्त, दलहन तथा नगदे बालीमा पहाडी क्षेत्रमा देखाएर रोग तथा किराले नकारात्मक रूपले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसंगै हावापानीमा लाग्ने रोग तथा किराको प्रकोप समेत देखिन थालेको छ। यस्ता रोग तथा कीराको विवरण बाली अनुसार देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १२: खाद्यान्त बालीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण

साधारणतया तरकारी बालीमा लाने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया फलफूल खेतीमा लाने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया खाद्यान्त बालीमा लाने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया दलहन बालीमा लाने किरा वा रोगको नाम	साधारणतया नगदे बालीमा लाने किरा वा रोगको नाम
खपटे किरा	गवारो	पतेरो	पतेरो	झुसिल किरा
लाही	फुलमा बैंस पार्ने कीरा	गवारो	झुसिल कीरा	लाही
गवारो	फ्रुट फलाई	फटके	फौजी किरा	खपटे
फट्याइग्रा		फौजी किरा	फट्याइग्रा	
पतेरो		फट्याइग्रा		

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.२ पशु पन्छिमा लाग्ने रोग तथा कीरा

यस क्षेत्रमा पशुपन्छीमा मौसम अनुसार लाग्ने रोग व्याधीले प्रभावित गर्ने गरेको देखिन्छ। जलवायु परिवर्तनसंगै हावापानीमा लाग्ने रोग तथा किराको प्रकोप समेत यस क्षेत्रका पशुपन्छीहरूमा देखिन थालेको छ। यहाँका पशुपन्छीहरूमा देखा पर्ने रोगको विवरणलाई देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १३: पशुपन्थीमा लाग्ने रोग तथा किरा सम्बन्धी विवरण

पशुपन्थी जन्य उत्पादन	रोगको नाम
पशु	भागुते, चरचरे, खोरेत, एन्ड्रेक्स, पी.पी.आर, एन यूरिया, डर्माटाइटिस, डायरिया, पाइरेक्सिया, एनोरीक्सिस, एल एफ, राउन्डओम, टेपओम, महोस्ट, टिक्स, लाइस, सर्भिसाइटिस, भेट्राइटिस, पायोमेट्रा, स्वइन फिबर, खोरेत, रेविज, नाम्ले, माटे, जुका, छेरैटे, साउने ज्वरो, जुम्प्रा, उपियाँ, किर्ना, लुतो, थुनेलो
पंक्षी	क्सीडिपोरेसस, कोराइजा गम्बारो, सि आर डी, सल्मोनेलासिस, रानिखेत, फबल पक्स, हवाइडाइरिया, मेरेक्स, जुका, गम्बोरो, रानी खेत

स्रोत: समूह छलफल तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.२.३ व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा निम्न अनुसारको फर्महरु रहेका छन्। फर्मको नाम, ठेगाना, उत्पादन तथा रोजगारीको संख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा वडागत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १४: व्यवसायिक कृषि फर्म सम्बन्धी विवरण

फर्मको नाम वा संचालकको नाम	वडा नम्बर	फर्म रहेको ठेगाना (स्थान)	वार्षिक उत्पादन			प्रोपाइटरको नाम	रोजगारी संख्या	
			उत्पादित वस्तु	इकाई	परिमाण		महिला	पुरुष
हितेश बाखा फर्म	१	सुम्लिखा	बोका बाखा	गोटा	७०	गुणराज राउत	१	१
शोभा बाखा फर्म	१	सुम्लिखा	बोका बाखा	गोटा	४५	प्रेम बहादुर राउत	१	१
दिलिप पोल्टी फर्म	१	रिमचिम	ब्रोईलर कुखुरा	गोटा	३५००	दिलिप राई	१	१
बाखा पालन	२	देविस्थान	बाखा	गोटा	४०	दिपचन्द्र राई	१	१
नमुना भैसीपालन	३	आम्लाला	दुध, घिउ, मासु	गोटा	२१	लाल प्रसाद लुइटेल	४	२
शुभमुखी पशुपालन	३	वाखाड	मासु, दुध	गोटा	२५	विष्णु कुमार राई	१	१
शुशिला बाखा फर्म	३	पाटीगाउ	मासु	गोटा	५०	कृष्ण कुमार राई	१	१
हिमालय एग्रो अर्गानिक फर्म	५	खावा	अलैची	मन	४	शरण कुमार राई	पार्ट टाईम	पार्ट टाईम
बोयाकर्ण कृषि फर्म	७	कोट	कागती सुन्तला		२०००	सरोजमणि नेपाल	२	३
बरबोटे पोल्टी फर्म	८	सल्लेनी	मासु	गोटा	१०००	विनोद भारती		१
कुलमणि पोल्टी फर्म	८	गोगने	मासु	गोटा	१०००	तेज प्रसाद फुल	१	१
मन कुमार स्माइल फर्म	८	खनिया खर्क	मासु	गोटा	१०००	मन कुमार राई		१
बाखा फर्म	९	काभ्रे	खसी बोका	गोटा	२५	सर्व कुमार राई	२	१
बाखा फर्म	९	सेल्मे	खसी बोका	गोटा	२५	दोचिं शोर्पा	१	१
लेक बेशी कृषि फर्म	९	तेर्खेक	अलैची, सुन्तला	ठन	२१	नवराज माडपाहाड	१	१

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३ पर्यटन विकास

४.३.१ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण

यस गाउँपालिका धार्मिक तथा पर्यटकीय दृष्टिकोणबाट धनी छ। यस गाउँपालिकामा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकीय सम्भावना बोकेका स्थलहरू, भौतिक पूर्वाधार सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १५: पर्यटकीय स्थलहरू सम्बन्धी विवरण

स्थलको नाम	वडा नम्बर	भैतिक पूर्वाधार			स्वामित्व (नीजि, पब्लिक लि., सामुदायिक)	विशेषता -धार्मिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक, पर्यटकीय र अन्य)	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
		सडकको पहुँच पुगेको/नपुगेक ो)	होटल, लज, रेष्टुराँ संख्या	नजिकको बजार केन्द्र सम्मको दुरी (किमी)			
पशुपति मन्दिर	१	पुगेको		३०० मिटर	सामुदायिक	धार्मिक	२००
जलश्वरधाम	१	नपुगेको		७	सामुदायिक	धार्मिक	३००
शेडखाधाम	१	नपुगेको		९	सामुदायिक	धार्मिक	६०
साखेवाधाम	१	नपुगेको		१०	सामुदायिक	धार्मिक	१००
पिखुवा मुहान	१	नपुगेको		१५	सामुदायिक	धार्मिक	७०
मैयुड डाडा	१	नपुगेको		२०	सामुदायिक	धार्मिक	५००
ठुठे बौद्ध	१	नपुगेको		१८	सामुदायिक	धार्मिक	६०
पखुवाधाम	१	नपुगेको		१५	सामुदायिक	धार्मिक	१०००
हाँसपोखरी	१	नपुगेको		२०	सामुदायिक	धार्मिक	२००
कोयु चण्डथान	२	पुगेको		१	सामुदायिक	धार्मिक	१००
तुलुवा बाखा चण्डथान	२	पुगेको		१.५	सामुदायिक	धार्मिक	१५०
मेरुडाडा	२	नपुगेको		७	सामुदायिक	पर्यटकीय	२००
देविस्थान	२	पुगेको		२५	सामुदायिक	धार्मिक	१००
क्याम्पाडाडा	३	पुगेको	४	५० मिटर	सामुदायिक	पर्यटकीय	२००
शिवालय	३	पुगेको		६	सामुदायिक	धार्मिक	२००
खोसाने आहाल	३	नपुगेको		१०	सामुदायिक	पर्यटकीय	५०
सिद्धकन्या	३	नपुगेको		३	सामुदायिक	सामुदायिक	६०
हर्कटे	३	पुगेको		२	सामुदायिक	पर्यटकीय	२००
पाङ्खाड दह	३	नपुगेको		१	सामुदायिक	पर्यटकीय	२०
तिनतले	३	नपुगेको		१	सामुदायिक	पर्यटकीय	१०
टेम्के डाडा	४	पुगेको			सामुदायिक	धार्मिक	१५००
भुपाला देविस्थान	५	पुगेको		७०० मिटर	सामुदायिक	धार्मिक	१५०
सन्तगिरी मन्दिर	६	पुगेको		५	सामुदायिक	धार्मिक	३०
सत्यदेवि मन्दिर	६	पुगेको		७	सामुदायिक	धार्मिक	५०
कृष्ण मन्दिर	६	पुगेको		४	सामुदायिक	धार्मिक	३८
साकेला पार्क	८	पुगेका		२	सामुदायिक	धार्मिक	४०
शिवालय मन्दिर	८	पुगेका		२	सामुदायिक	धार्मिक	३०
पाचधारे	९	पुगेका	५	१	ऐतिहासिक	धार्मिक	२०००
कपासे सेलमे	९	पुगेका		३	पर्यटकीय	धार्मिक	७०
सिदुरे आल मानडाँडा	९	पुगेका		२	पर्यटकीय	धार्मिक	५०

स्रोत: सहभागितामूलक छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.३.२ होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरूलाई सुविधा प्रदान गर्ने उद्देश्यले खोलिएका होटल र रेष्टुरेण्ट गरी ९ वटा व्यवसायीक रूपमा सञ्चालनमा रहेका छन्। गत वर्षको तथ्याङ्क अनुसार यहाँका होटल तथा रेष्टुरेण्टहरूमा वार्षिक करिब २२५० आन्तरिक र ७७ बाह्य पर्यटक आएका थिए। यस गाउँपालिकामा भएका होटल सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १६: होटल, रिसोर्ट तथा रेष्टुरेन्ट सम्बन्धी विवरण

नाम	बडा नम्बर	स्थान	क्षमता		होटेलको प्रकार (आवासीय, रिसोर्ट, होमस्टे, रेष्टुरेण्ट, अन्य)	होटेलको स्तर (स्टार, ननस्टार)	वार्षिक पर्यटक (संख्या)	
			कोठा संख्या	बेड संख्या			आन्तरिक	बाह्य (विदेशी)
विदुर होटल	१	सेतीबगर	३	६	आवासीय	ननस्टार)	२००	
नारान होटल	१	सेतीबगर	५	७	आवासीय	सामान्या	९००	
गोठे सिंहोमस्टे	२	नौलागाउँउ	४	१०	होमस्टे	ननस्टार)	२००००	१५०
सिर्दली होटल	२	सिर्दली	२	४	आवासीय	सामान्या	५००	
इशारा होटल	१	सेतीबगर	८	१२	आवासीय	सामान्या	१२००	
लादिपमा होटल एण्ड लज	३	अन्नपुर्ण	६	१६	आवासीय	ननस्टार)	८००	५
सिजन होटल एण्ड लज	३	अन्नपुर्ण	२	५	आवासीय	ननस्टार)	२००	०
शारदा होटल एण्ड लज	३	अन्नपुर्ण	३	८	आवासीय	ननस्टार)	३००	२
भिजन होटल एण्ड लज	३	अन्नपुर्ण	३	७	आवासीय	ननस्टार)	२००	०
गंगा खाजा घर	३	अन्नपुर्ण	०	०	आवासीय	ननस्टार)	०	०
प्रकाश होटल	४	चखेवा	६	१५	आवासीय	ननस्टार)	२००	२०
लज्जा होटल	४	चखेवा	७	३०	आवासीय	ननस्टार)	३००	५०
सर्मिला राई होटल	६	दिप्सा	४	१०	आवासीय	ननस्टार)	१५०	०
सागर होटल एण्ड लज	८	गोगने	४	८	आवासीय	ननस्टार	१००	०

स्रोत: जानकार व्यक्ति अन्तर्वाता तथा संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

४.३.३ उपलब्ध पर्यटकीय सेवा तथा सुविधा सम्बन्धी विवरण

४.४ औद्योगिक विकास (लघु, घरेलु, साना, मझौला, ठूला उद्योग, सरकारी, पब्लिक, नीजी र सहकारी)

यस गाउँपालिकामा लघु उद्योगहरु सञ्चालनमा आएका छन् । यस सम्बन्धी विवरण बडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका १५: उद्योग सम्बन्धी विवरण

उद्योगको नाम	ठेगाना (बडा नम्बर)	उद्योगको स्वामित्व (सरकारी, पब्लिक नीजी, सहकारी)	उद्योगको प्रकार (लघु, घरेलु, साना, मझौला तथा ठूला आदी)	प्रत्यक्ष रोजगारी जना			उत्पादन हुने वस्तु र सेवाको नाम	उत्पादित वस्तु र सेवा बाट भएको वार्षिक आमदानी (रु हजारमा)
				महिला	पुरुष	जम्मा		
हासँपोखरी नेपाली हाते कागज उद्योग	१	सहकारी	लघु	३	२	५	नेपाली कागज	९००००
महाभिर अलैचि व्यवस्थापन उद्योग	१	नीजी	लघु		१	१	अलैची	६००००
सावा सेन्खा वेदवास उद्योग	१	नीजी	लघु		१	१	डालो नाडलो, थुन्चे	३००००
मनिराज पाउरोटी उद्योग	३	सहकारी	लघु	२	१	३	पाउरोटी, केक, विष्कुट	८००००
करुणा ओरेन्ज जुस	३	नीजी	लघु	१	०	१	सुन्तला जुस	१०००००

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.५ व्यापार र व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा व्यापार र व्यवसायको संचालनको संख्या र व्यवसायको हिसाबले वार्षिक कारोबार निम्न अनुसार रहेको छन् । व्यवसायका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका १६: व्यापार तथा व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

पसलको प्रकार	लगभग वार्षिक कारोबार (रु. हजारमा)										
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	जम्मा	
किराना	७	५	७	७	४	८	७	८	१०	६३	२०००००००
कपडा तथा फेन्सी	०	०	१	६	०	०	०	०	५	१२	४०००००
मासु पसल	१	२	२	०	०	०	४	०	२	११	५०००००
तरकारी तथा फलफुल विक्री केन्द्र	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
निर्माण सामग्री	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
औषधी पसल वा क्लिनिक	०	०	०	०	०	०	१	०	१	२	२०००००
मर्मत सेवा केन्द्र	०	०	१	०	०	०	०	०	१	२	३०००००
इलेक्ट्रिक तथा इलेक्ट्रोनिक्स पसल	०	०	१	०	०	०	१	०	१	३	२५००००
सुनचाँदी पसल	०	०	१	०	०		१	०	१	३	१३०००००
चिया, खाजा वा नास्ता पसल	१५	६	६	७	३	६	६	०	६		२५०००००
कस्मेटिक तथा व्युटी पालर		०	१	१	०	०	१	०	१	३	३००००००
अन्य	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	२४	१३	२०	२१	७	१४	२१	८	२७	३६	

खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा खनिज तथा खानी उपलब्धताको सन्दर्भमा विश्लेषण गर्दा यस वडामा खनिज तथा खानी हालसम्म नभएकोले विवरण संलग्न गरिएको छैन

४.६ कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कृषि बजार र कृषि उपजको किनवेच हुने स्थानहरूको विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका १९: कृषि बजार सम्बन्धी विवरण

बजार स्थलको नाम	वडा नम्बर	उपलब्ध सामाग्रीहरू	कैफियत
पञ्चमी बजार	२	खाद्यान्य सामाग्री, लक्ता कपडा, सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री, कृषि उपज सामाग्री, औषधी, दैनिक उपभोग्य सामाग्री	
सप्तमी बजार	३	खाद्यान्य सामाग्री, लक्ता कपडा, सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री, कृषि उपज सामाग्री, औषधी, दैनिक उपभोग्य सामाग्री	
शुक्रबारे बजार	५	खाद्यान्य सामाग्री, लक्ता कपडा, सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री, कृषि उपज सामाग्री, औषधी, दैनिक उपभोग्य सामाग्री	
सप्तमी बजार	७	खाद्यान्य सामाग्री, लक्ता कपडा, सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री, कृषि उपज सामाग्री, औषधी, दैनिक उपभोग्य सामाग्री	
पाचधारे बजार	९	खाद्यान्य सामाग्री, लक्ता कपडा, सम्पूर्ण घरायसी उपभोग्य सामग्री, कृषि उपज सामाग्री, औषधी, दैनिक उपभोग्य सामाग्री	

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.७ कृषि तथा पशु सेवासंग सम्बन्धित सामुदायिक संस्था तथा समूहको विवरण (संख्या)

यस गाउँपालिकामा रहेका कृषक समूह, पशुपालन समूह, व्यवसायिक कृषि फर्म, कृषि सहकारी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २०: कृषि तथा पशु सम्बन्धी सामुदायिक संस्था सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	कृषक समूह		पशुपालन समूह		व्यवसायिक कृषि फर्म		कृषि सहकारी		एग्रोभेट तथा वित्तिविजन केन्द्र	कोल्ड स्टोर तथा रण्टिक स्टोर	जैविक वाकम्पोष्ट मल उत्पादन केन्द्र			
	समूह संख्या	सदस्य		समूह संख्या	सदस्य		फर्म संख्या	सदस्य						
		म	पु		म	पु		म	पु					
१	३	३५	३८							२	२३	६३		
२	१	८५	९०				२	१	१	१	२३	३०		
३	९	६५	९७				१		१	१	४०	३५		
४	५	२३	३१											
५	३	४०	३१				१		१	१	३५	४०		
६	४	२४	३५	२	१३	१४				१	१३	१२		
७	५	२३	३०				१		१	१	१७	१८		
८	३	३५	२१				१		१	२	२७	३०		
९	५	३५	३२				३			३				
जम्मा	३८	३६५	४०५	२	१३	१४	९	१	५	१२	१७८	२२८		

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

४.८ घट्ट, मिल तथा संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा रहेका पानीघट्ट, मिल र संकलन केन्द्रको संख्या हेर्दा परम्परागत घट्ट, सुधारिएको घट्ट, कुटानी पिसानीका लागि डिजेल मिल, पिसानीका लागि विद्युतीय मिल र पानी मिल रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २१: घट्ट, मिल, संकलन तथा प्रसोधन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पानी घट्ट संख्या		चिस्यान केन्द्र	कुटानी, पिसानी र पेलानी (मिल) संख्या			संकलन तथा प्रसोधन केन्द्र			विक्री केन्द्र वा कोसली घर
	परम्परागत	सुधारिएको		पानी मिल	डिजेल मिल	विद्युत मिल	कृषि	जडिबुटी	उद्योग	
१	२	२				४			१	१
२						५				१
३						९		२		
४		३				५				
५		१				४		१		
६						६	१	१		
७								१	१	
८						५		१		
९					१	६		१		१
जम्मा	२	६		१	४४		१	७	२	२

स्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

५.१ शैक्षिक तथा मानव संशाधन विकास

यस शिर्षक अन्तरगत शैक्षिक स्थितिको बारेका उल्लेख गरिएको छ।

५.१.१ शैक्षिक संस्था सम्बन्धी विवरण

यस क्षेत्रमा रहेका विद्यालयहरूको तहगत संख्या देहाय बमोजिम रहेको छ।

तालिका २२: शैक्षिक संस्था अनुसार साक्षरता विवरण

प्रकार	कक्षा १-८	कक्षा १-१२	व्याप्ति	जम्मा	कैफियत
आधारभूत	३१	२			
माध्यामिक	९				
जम्मा	४०	२			

स्रोत: संस्थागत सर्वेक्षण, २०७५

५.१.२ शिक्षक विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका कूल ३१ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा कूल १०० जना स्वीकृत शिक्षक दरबन्दी रहेकोमा ६९ जना शिक्षक र ४४ जना शिक्षिका कार्यरत रहेका छन्। आधारभूत र माध्यामिक तहमा विद्यालयगत रहेका यस्ता शिक्षकहरूको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत शिक्षक, महिला शिक्षक तथा विषयगत शिक्षक सम्बन्धी विवरण तहगत रूपमा देहायको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

तालिका २३: कार्यरत शिक्षकहरूको विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यामिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)									
१.१	सप्तकन्या	१	३	२	२	१				
१.२	जिवन सुधार	१	५	५	३	१		१	१	१
१.३	पखुवाज्योती	१	३	२	१	१				
१.४	साप्तेन	२	३	२						
१.५	विभुवन धर्मोदय	२	३	२	१					
१.६	आर्दश	२								
१.७	जनजागृति	२	३	२	२					
१.८	ठेउवा	२	१	१						
१.९	सरस्वती	२	२	२						
१.१०	शंकर जनहित	३	३	३	२	२				
१.११	हेन्खामा	३	२	१	१	१				
१.१२	छाडछाहाङ्ग	३	३	३	२	२				
१.१३	शारदा	४	३	२	१					
१.१४	ज्ञानोदय	४	३		४	३		१	१	१
१.१५	महेन्द्र	५	६	३	३					
१.१६	दिल	५	३	२	१					
१.१७	साकेवा	५	२	२						
१.१८	जनता	५	३	१	२					
१.१९	महाकाली	५	३	२	१					
१.२०	जौनारी	६	९	६	३	३		१	१	१

क्र.स.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	स्वीकृत दरबन्दी संख्या	कार्यरत शिक्षक संख्या		महिला शिक्षक संख्या		विषयगत शिक्षक संख्या		
				शिक्षक	शिक्षिका	आधारभूत	माध्यमिक	गणित	विज्ञान	अंग्रेजी
१.२१	पंचकन्या	६	३	२	१			१	१	१
१.२२	जाल्पा जनता	८	२		२	२				
१.२३	महेन्द्रदय	८	४	२	२	२				
१.२४	पंचकन्या	८	४	२	२					
१.२५	सिंहेश्वरी	८	२	२	१	१				
१.२६	पंचप्रकाश	९	७	७	२	२		१		
१.२७	ज्ञानोदय	९	८	७	१	१		१		१
१.२८	पञ्चकन्या	९	३	२	१	१				
१.२९	शिकारी पोखरी	९	२	१	१	१				
१.३०	सकेला	९		१	१	१				
१.३१	जाल्पादेवी	९	२	२	२	२				
२.१	पशुपति	१	८	५	५	४	०	१	२	२
२.२	तिम्मा	१	३	१०	२	१	०	२	१	२
२.३	त्रिभुवन धर्मोदय	२	१५	१३	२	२		२	१	३
२.४	बागधन रणदिपा अन्नपुर्ण	३	१५	९	८	५	२	१	१	२
२.५	चण्डेश्वरी	४	७	५	७	७	७	१	१	१
२.६	पशुपति	५	८	८	२		१	१		१
२.७	जनोदय	६	१५	१३	२	१	१	१	१	२
२.८	विद्येश्वर	८	१५	१३	२	१		२	२	२
२.९	सिंहदेवी	९	१२	८	८	७	१	१	१	३
३.१	भामला पब्लिक ट्राई	३	१	५						
३.२	युरेका स्कॉलर्स एकाडेमी	३	४	६						
जम्मा			१४९	१२९	५७	४४	१२	१६	१२	२१

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.३ सामुदायिक सिकाइ/अध्ययन केन्द्र सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका सामुदायिक अध्ययन केन्द्रहरु संचालनमा नभएका कारण यस सम्बन्धी विवरण संलग्न गरिएको छैन।

५.१.४ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्रछात्राको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका सामुदायिक विद्यालयहरमध्ये पुर्व आधारभूत,आधारभूत र माध्यमिक विद्यालयको विवरण विद्यालयगत तथा वडागत छात्रछात्राहरुको विवरण संस्थागत विद्यालयहरुको समेत देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २४: विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तहगत शैक्षिक योग्यता

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	बडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा			
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	
१	आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)														
१.१	पशुपति मावि	१	७	७	११	३३	३५	६८	१४	१२	२६	५४	५२	१०६	
१.२	तिम्मा मावि	१	३	४	७	५८	५९	११७	२७	२९	५६	८८	९२	१८०	
१.३	सप्तकन्या प्रावि	१	४		४	१५	२१	३६				१९	२१	४०	
१.४	जिवन सुधार	१	९	४	१३	६०	६५	१२५				६९	६९	१३८	
१.५	पखुवा ज्याति	१	३	३	६	१९	१३	३२	०	०	०	२२	१६	३८	
२.१	साप्तेन	२	१६	१	३१								१६	१५	
२.२	त्रिभुवन	२	२३	१	३५								२३	१२	
२.३	आर्दश	२	८	१	२०								८	१२	
२.४	त्रिभुवन धर्मोदय मावि	२	६	११	१७	१०४	९७	२०१	८३	६९	१५२	१९३	१७७	३७०	
२.५	जनजागृति	२	१३	१	३०								१३	१७	
२.६	ठेउवा	२	१४	१	३६								१४	१२	
२.७	सरस्वति आधारभूत	२	२	३	५	४३	४२	८२					४५	४५	९०
३.	अन्नपुर्ण मावि	३	४	१	५	४१	५८	९९	३५	२१	९६	८०	८०	१६०	
३.१	शंकर जनहित प्रावि	३	५	४	९	२१	२०	४१					२६	२४	
३.२	हेन्खामा प्रावि	३	७	५	१२								७	५	
३.३	छाङ्छाङ्छाङ्छा	३	३	१	४	१५	१५						१८	१६	
४	चण्डेश्वरी आ.	४	११	१५	२६	२१	१५	३६					३२	३०	
४.१	शारदा प्रा.वि	४	१७	२३	४०								१७	२३	
५	महेन्द्र आ.मा.	५	१०	६	१६	६५	५०	१३१					७५	५६	
५.१	दिल प्रा.वि	५	४	५	९	१७	१३	३०					२१	१८	
५.२	साकेवा प्रावि	५	८	१	९	१५	१३	२८					२३	१४	
५.३	जनता प्रावि	५	५	५	१०	२२	२८	५०					२७	३३	
५.४	महाकाली प्रावि	५	८	८									८	८	
५.५	पशुपति	५				५७	५७	११४	२७	१३	४०		८४	७०	
६	जनोदय मा.वि	७	३६	५६	९२	१०४	१२४	२२८	६१	५६	११७	६०	५६	११७	
६.१	जौनागी आ.भु	७	५१	३५	८६	२८	२८	५६					७९	६३	१४२
६.२	पंचकन्या प्रावि	७	२५	२७	५२								२५	२७	५२
८	विचेश्वर मा.वि	८	६	११	१७	१०४	९७	२०१	८३	६९	१५२	१९३	१७७	३७०	
८.१	पंचकन्या प्रावि	८	१९	१५	३४								१९	१५	३४
८.२	सिहेश्वरी प्रा.वि	८	२३	२७	५०								२३	२७	५०
८.३	धाईपा प्रावि	८	१९	१७	३६								१९	१७	३६
९	सिंहदेवी मा.वि	८	४	१	५	४१	५८	१११	३५	२१	९६	८०	८०	१६०	
९.१	पंच प्रकाश आ.भु	९				४५	५७	१०२					४५	५७	१०२
९.२	ज्ञानोदय आ.	९				३५	४७	८२					३५	४७	८२

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	वडा नम्बर	पूर्व आधारभूत			आधारभूत (१-८)			माध्यमिक (९-१२)			जम्मा		
			छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा	छात्रा	छात्र	जम्मा
१.३	साकेला प्रावि	१	१५	१९	३४							१५	१९	३४
१.४	जात्पादेवि प्रावि	१	२१	१३	३३							२१	१३	३३
१.५	शिकारीपोखरी प्रावि	१	१९	१३	३२							१९	१३	३२
१.६	पंचकन्या प्रावि	१	२१	७	२८							२१	७	२८
१.७	भद्रौरे प्रावि	१	१७	९	२६							१७	९	२६
कुल जम्मा			४५८	४२	८८८	९६३	१०१२	१९५८	३६५	२९०	७३५	१२४१	१५९१	२७८
स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५														

५.१.५ सामुदायिक बालकलब विवरण

यस गाउँपालिकामा १७वटा सामुदायिक बालकलबहरू रहेका छन् । ती कलबहरुमा आबद्ध भएका बालबालिकाहरुको संख्या तथा बाल कलबहरुको नाम तथा ठेगाना देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २५: सामुदायिक बालकलबहरुको विवरण

क्र.सं	बाल कलबको नाम	ठेगाना	सदस्य संख्या संख्या	
			बालक	बालिका
१	लालीगुरासँ बाल कलब	टेम्केमैयुम १	६	१०
२	मुच्छुकुङ बाल कलब	टेम्केमैयुम १	४	७
३	सिर्जनसिल बाल कलब	टेम्केमैयुम १	१५	२०
४	लगानशिलता बाल कलब	टेम्केमैयुम १	३	६
५	सनराईज बाल कलब	टेम्केमैयुम २	१२	१८
६	परिवर्तनशिल बाल कलब	टेम्केमैयुम २	५	६
७	सनराईज बाल कलब	टेम्केमैयुम ३	२	७
८	आर्द्धश बाल कलब	टेम्केमैयुम ३	६	७
९	फिउचर स्टार बाल कलब	टेम्केमैयुम ३	२	९
१०	हेन्खामा बाल कलब	टेम्केमैयुम ३	५	६
११	नमुना बाल कलब	टेम्केमैयुम ३	५	६
१२	न्यु स्टार बाल कलब	टेम्केमैयुम ४	४	८
१३	नामछुवा ज्योति बाल कलब	टेम्केमैयुम ४	२	५
१४	नव ज्योति बाल कलब	टेम्केमैयुम ४	१६	१८
१५	सक्रिय बाल कलब	टेम्केमैयुम ४	५	४
१६	साईनिङ सुपर स्टार	टेम्केमैयुम ४	३	५
१७			९५	१९२

५.१.६ विद्यालय शान्ति क्षेत्र र विद्यालय सुधार योजना विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयहरुको विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन, विद्यालय सुधार योजना, बाल कलब गठन तथा बाल मैत्री शिक्षण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका २६: विद्यालय शान्ति क्षेत्र तथा सुधार योजना सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक	बाल कलब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१ आधारभूत विद्यालय (सामुदायिक)						
१.१	सप्तकन्या प्रा.वि.	१	भएको	भएको	भएको	भएको
१.२	पखुवा ज्योती प्रा.वि	१	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.३	जिवन सुधार नि.मा.वि	१	नभएको	भएको	भएको	भएको

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	विद्यालय शान्ति क्षेत्र कार्यान्वयन	विद्यालय सुधार प्रोजेक्ट अद्यावधिक	बाल क्लब गठन	बालमैत्री शिक्षण विधिको प्रयोग
१.४	साप्तेन प्रावि	१	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.५	सिंह प्रावि	१	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.६	आर्दश प्रावि	२	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.७	त्रिभुवन मावि	२	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.८	जागृति प्रावि	२	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.९	ठेउवा प्रावि	२	नभएको	भएको	भएको	भएको
१.१०						
२ माध्यमिक विद्यालय (सामुदायिक)						
२.१	त्रिभुवन मावि	३	नभएको	भएको	भएको	भएको
२.२	पशुपति मावि	५	नभएको	भएको	भएको	भएको
२.३	अन्नपुर्ण मावि	३	नभएको	भएको	भएको	भएको
२.४	जनोदय मावि	७	नभएको	भएको	भएको	भएको
२.५	विद्येश्वर मावि	८	नभएको	भएको	भएको	भएको
२.६	सिंहश्वरी	९	नभएको	भएको	भएको	भएको

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.१.७ छात्रवृत्ती तथा अन्य लक्षित सुविधा उपलब्धताको अवस्था (छात्रवृत्ती, बालअनुदान, दिवाखाजा)
यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक विद्यालयहरूमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई दिइने जात जातिगत एवं अपाङ्गता, विपन्नता, जेहेन्दार तथा छात्रा लगायतका विविध प्रकारको छात्रवृत्ती सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २५: विद्यालयमा छात्रवृत्ती तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण

क्र.स.	विद्यालयको नाम र ठेगाना (किसिम र तह)	वडा नम्बर	छात्रवृत्तीको किसिम अनुसार									
			दलित		अपाङ्ग		छात्रा	विपन्न		जेहेन्दार		अन्य सुविधा
			छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र
१	माध्यमिक तह (सामुदायिक)											
२	पशुपती मा.वि.	१	४	३	७	३		५	३	२	३	
३	तिम्मा मा.वि	१	८	४	३	४		६	२	३	४	
४	त्रिभुवन मावि	२	३	५				५	३	१	१	
५	अन्नपुर्ण मावि	३	४	२		१		३	५	१	५	
६	पशुपति मावि	५	७	१		२		७	३	४	३	
७	जनोदय मावि	७	३	१	१			७	४	७	३	
८	विद्येश्वर	८	३	१	३	९		२	५	२	१	
९	सिंहश्वर	९	६	७	८	५		३	५	३	१	
जम्मा			३८	२४	२२	२४		३७	३०	२३	२१	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२ स्वास्थ्य तथा पोषण

५.२.१ स्वास्थ्य संस्था (अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी र आयुर्वेद केन्द्र) को विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा सञ्चालन भएका सुरक्षित, पोषण सेवा, फार्मसी आँखा उपचार सेवा, स्वास्थ्य शिक्षण सेवा, परामर्श सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २८: स्वास्थ्य संस्था सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	संस्थाको प्रकार	अन्य स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध (छ/छैन)							
			सुरक्षित मात्रुत्व	पोषण सेवा	रक्त संचार	फार्मसी	आँखा उपचार सेवा	स्वास्थ्य शिक्षण सेवा	परामर्श सेवा	अन्य
तिम्मा स्वास्थ्य चौकी	१	स्वास्थ्य चौकी	६	६	०	०	०	०	६	
छिनामखु स्वास्थ्य चौकी	२	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ				छ	छ	
अन्नपुर्ण स्वास्थ्य चौकी	३	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ				छ	छ	
नागी स्वास्थ्य चौकी	४	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ				छ	छ	
खावा स्वास्थ्य चौकी	५	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ					छ	
कोट स्वास्थ्य चौकी	७	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ					छ	
गोगाने स्वास्थ्य चौकी	८	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ					छ	
लेर्खक स्वास्थ्य चौकी	९	स्वास्थ्य चौकी	छ	छ					छ	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.२ स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध तथा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्ति विवरण

यस गाउँपालिकामा रहका स्वास्थ्य संस्थाहरुमा कार्यरत चिकित्सक, स्वास्थ्यकर्मी र अन्य जनशक्तिको स्वीकृत दरबन्दी, कार्यरत जनशक्ति लगायत अन्य उपलब्ध सेवा सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका २९: स्वास्थ्य संस्था कार्यरत जनशक्ति सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	बडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	क्लिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
तिम्मा स्वास्थ्य चौकी	१	४	५	०	छ	छैन		छ	छ	छ	
छिनामखु स्वास्थ्य चौकी	२	४	४		छ	छैन		छ	छ	छ	
अन्नपुर्ण स्वास्थ्य चौकी	३	५	५		छ	छैन		छ	छ	छ	
नागी स्वास्थ्य चौकी	४	३	३		छ	छैन		छ	छ	छ	
खावा स्वास्थ्य चौकी	५	५	५		छ	छैन		छ	छ	छ	
कोट स्वास्थ्य चौकी	७	५	६		छ	छैन		छ	छ	छ	
गोगाने स्वास्थ्य	८	४	५		छ	छैन		छ	छ	छ	

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	स्वास्थ्यकर्मी		शैया संख्या	उपलब्ध सेवा तथा सुविधा						
		स्विकृत दरबन्दी	कार्यरत		प्रसुती सेवा	ल्याव	किलिनिक	एक्सरे	परिवार नियोजन	खोप सेवा	एससिटि
चौकी											
लेखक स्वास्थ्य चौकी	९	४	४	छ	छैन		छ	छ	छ	छ	
जम्मा		३९	३६								

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.३ उपलब्ध स्वास्थ्य सेवा तथा सुविधाहरू

यस गाउँपालिकाका स्वास्थ्य चौकीहरूमा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीहरूको संख्या सम्बन्धी विवरण स्वास्थ्य चौकी अनुसार देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३०: स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध सेवाहरू सम्बन्धी विवरण

स्वास्थ्य संस्थाको नाम र ठेगाना	वडा नम्बर	कार्यरत स्वास्थ्यकर्मीको संख्या							
		विशेषज्ञ चिकित्सक	सामान्य चिकित्सक	हे.अ.	नर्स	अहेव	अनभी	ल्याव टेक्निसियन	अन्य
तिम्मा स्वास्थ्य चौकी	१	-	-	१	-	२	२	-	१
छिनामधु स्वास्थ्य चौकी	२			१		२	१		
अन्नपुर्ण स्वास्थ्य चौकी	३			१		१	१		
नागी स्वास्थ्य चौकी	४			१		१	२		
खावा स्वास्थ्य चौकी	५			१		१	२		
कोट स्वास्थ्य चौकी	६			१		१	२		
गोगाने स्वास्थ्य चौकी	७			१		१	२		
लेखक स्वास्थ्य चौकी	८			१		१	२		
जम्मा				८	०	१०	१४	०	०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.४ खोप सेवा तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका पाँच वर्ष मुनीका बालबालिकाको संख्या र यहाँका स्वास्थ्य केन्द्रबाट विभिन्न किसिमका खोप लिने बालबालिका संख्या तथा कुपोषण सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३१: स्वास्थ्य संस्थामा खोप तथा पोषण सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या					५ वर्ष मुनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मूनीका	२ वर्ष मूनीका	५ वर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट★	पोलियो तेश्रो	दादुरा/रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुपोषित
१	२७	३७	१११	५३	०	४५	८७	४२	३७०	१
२	३७	५१	१५२	७३		६५	५६	४५	४००	३
३	३५	३६	२३१	५६		७०	६७	५०	३५०	०
४	४५	४३	२१२	४६		३५	६२	५०	३४०	०
५	२४	३४	११३	४५		४५	७६	६७	३२०	०
६	२४	४५	११३	३४		६७	९७	६५	३३०	१
७	३५	६५	११२	४५		८७	९०	८७	२५०	०

वडा नम्बर	बालबालिका संख्या			खोप लिने बालबालिका संख्या						५ वर्ष मूनीका बालबालिका	
	१ वर्ष मूनीका	२ वर्ष मूनीका	५ वर्ष मूनी	विसिजि	पेण्टाभ्या लेण्ट★	पोलियो तेश्री	दादुरा/ रुबेला	जापानिज इन्सफलाइटिस (जे.ई.)	बृद्धी अनुगमन गरिएका	बृद्धी अनुगमन गरिएका मध्ये कुषोषित	
८	३५	४५	१३१	४३		५६	७६	६७	५४२	०	
९	५६	२३	३२१	६८		९८	६७	८०	४५०	१	
जम्मा	३१८	३७९	१४९६	४६३	०	५६८	६७८	५५३	३३५२	६	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.५ उपचारात्मक सेवा तथा प्रमुख रोग सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र देखा पर्ने प्रमुख रोगहरू र तिनको अवस्था हेर्दा सबै भन्दा बढिरयास्टीका विरामी स्वास्थ्य चौकीमा आउने गरेको देखिन्छ । रोगबाट प्रभावित, उपचार हुने, फलोअप गरिएका र रेफर गरिएकाको संख्या देहाय बमोजिम तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३२: प्रमुख रोगहरू सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	रोगको नाम	रोगी/विरामी संख्या	उपचार भएको संख्या	फलोअप गरिएको संख्या	रेफर गरिएको संख्या	मृत्यु भएको संख्या
१	निमोनिया	६४५	६२२	५८	३३	४
२	झाडा पखाला	१२३१	१३०६	६५	५	-
३	मलेरिया					
४	कालाजार					
५	क्षय रोग (टिबी)	१४	९	३	५	-
६	कुष्ठ रोग	१	१	-	-	-
७	रक्तचाप	२०	१५	५	८	-
८	मुटु रोग	३	-	-	३	-
९	ग्रास्टीक/अल्सर	१७२३	१६५५	३५	१८	५
१०	पक्षीघात	१	-	-	१	-
११	एचआइडी एड्स					
१२	क्यान्सर, स्तन क्यान्सर					
१४	मध्यमेह (चिरी रोग)	५	५	-	५	-
१५	दम (स्वासप्रश्वास)	२२६	१९२	६४	२४	११
१६	प्रसुतीजन्य रोग	६	२	२	३	-
१७	छाला सम्बन्धी रोग					
१८	अन्य	११०३	११०३	५१	-	-
जम्मा		४९७८	४९१०	२८३	१०५	२०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.६ सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

सुरक्षित मातृत्वको लागि आवश्यक खोप सेवा, गर्भावस्थाको जाँच र सुरक्षित प्रसुति जस्ता सूचकलाई आधार मान्दा यस नगरपालिका अन्तरगत रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गत वर्ष ३३६ जनाले प्रसुती सेवा लिएको र १२४ जनाले

स्वास्थ्य कर्मिको अनुपस्थितिमा घरमा नै सुल्केरी भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा रहेको छ ।

तालिका ३३: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गत वर्षको गर्भवती/प्रसुती भएका महिला संख्या	टि.टि. खोप लिने गर्भवती		गर्भविस्थाको ४ पटक जाँच गराउने गर्भवती संख्या	प्रसुती भएको आधारमा गर्भवतीको संख्या		
		टि.टि. १ (पहिलो जाँचमा)	टि.टि. २ (पहिलो खोप लिएको एक महिना पछि)		स्वास्थ्य संस्थामा	दक्ष स्वास्थ्यकर्मीको सहयोगमा घरमा	स्वास्थ्यकर्मीको अनुपस्थितिमा घरमा
१	-	२६	१३	९	-	-	-
२	-	-	-	-	-	-	-
३	६७	२३	२१	२	६७	-	७
४	१५०	१५०	१५०	६५	६५	-	४०
५	३६	३६	२८	३६	३०	-	-
६	३७	७	५	७	६	-	१९
७	२६	२	३	४	८	-	१४
८	२३	१५	४	३	५	-	१७
९	२७	१२	११	९	१३	-	२७
जम्मा	३६६	२७१	२३५	२३५	१९९	-	१२४

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.७ मातृशिशु सुरक्षा र परिवार नियोजनको अवस्था

मातृशिशु सुरक्षाको अवस्था हेर्दा जीवित नवजात शिशुको संख्या गतवर्षको आँकडा अनुसार जम्मा २३० र मृत जन्म नवजात शिशु संख्या ४ जना रहेको देखिन्छ । यस क्षेत्रमा कूल ८१ महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका रहेका छन् । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ३४: सुरक्षित मातृत्व सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	गर्भविस्था/प्रसुती अवस्था/सुल्केरी पछिको १ हप्ता भित्र मृत्यु भएका महिला	जीवित नवजात शिशु संख्या	मृत जन्म नवजात शिशु	जन्मेको २८ दिनभित्र मृत्यु भएका नवजात शिशु	१५-४८ वर्षका महिलाको संख्या	परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने		महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका संख्या		
						परिवार नियोजनको साधन प्रयोग गर्ने				
						महिला	पुरुष			
१	-	५१	१	०	-	-	१२८	-	१५०	९
२	-	-	-	-	-	-	-	-	-	९
३	-	६६	१	-	-	-	११४	२३	-	९
४	-	६३	२	२	-	-	७७	१८	८०	९
५	-	-	-	-	-	१०	१३	१३	१५०	९
६	-	-	-	-	-	-	४८	-	१६	९
७	-	-	-	१	-	-	२०	-	७	९
८	-	२३	-	-	-	७	१५	९	७५	९
९	-	२७	-	-	-	९	४३	११	१०	९
जम्मा	०	२३०	४	३	२६	४५८	१०४	५६८	८१	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

युवा तथा खेलकुद र मनोरञ्जन

५.२.८ खेलमैदान, पार्क, पिकनिक स्थल तथा मनोरञ्जनस्थलसम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रभित्र खेलकुद, पिकनिक र मनोरञ्जन स्थलहरू रहेका छन्। यस सम्बन्धी वडागत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ३५: खेल मैदान तथा मनोरञ्जन सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	स्थलको नाम	उपयोग (१. खेलकुद, २. प्रदर्शनी, ३. मनोरञ्जन, ४. पिकनिक)	स्वामित्व (सरकारी, सामुदायिक, निजी, पंचक लि. वा अन्य)	सेवाग्राही / आगान्तुक संख्या (वार्षिक)
१	मैयुङ्गडाडाँ/हाँसपोखरी	पिकनिक स्पॉट	सामुदायिक	५००
	सावा भरना	मनोरञ्जन	सामुदायिक	१५०
२	गोठेसिंह होमस्टे	पिकनिक स्पॉट	व्यक्तिगत, सामुदायिक	२३०००
३	भुरुचोक खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	३००
४	नागी खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	४५०
	टेम्के डाँडा	पिकनिक स्पॉट, मनोरञ्जन	सामुदायिक	३५००
	महभिर भरना	पिकनिक स्पॉट, मनोरञ्जन	सामुदायिक	२५०
५	खावा खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	१४०
६	खाल्ले खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	३५०
७	भोटेछाप खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	४९०
९	पान्धारे खेलमैदान	खेलकुद	सामुदायिक	५६०
	पान्धारे बजार	पिकनिक स्पॉट, मनोरञ्जन	सामुदायिक	४५००
	सेलमे डाँडा	पिकनिक स्पॉट, मनोरञ्जन	सामुदायिक	५००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.९ स्थानीय चाडपर्व जात्रा र मेला

यस क्षेत्रमा चाडपर्वको रूपमा वैशाख पूर्णिमा, भादौ पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, मनाइने गरिन्छ। नगरपालिका क्षेत्र भित्र लारने जात्रा र मेला, स्थान, मनाउने समय र मुख्य विशेषता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ३६: धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
१	साकेवा, साकेला नाच, पशुपती मेला, जलेश्वर मेला, भुवनपोखरी धाम, पखुवा मेला, दशैं तिहार	टेम्के मैयुङ्ग १	चण्ड पूर्ण, भद्रैरे पूर्ण, शिवरात्रि, कार्तिक पूर्णिमा मसिर र चैत्र	धार्मिक, ऐतिहासिक, सास्कृतिक	
२	दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, साउने संक्रान्ति, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग २	साउन, असोज, कार्तिक, माघ, मसिर र चैत्र	धार्मिक	
३	वैशाख पूर्णिमा, भादौ पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संक्रान्ति, चैत्र दशैं, बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेला, साकेवा, लाखे जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग ३	वैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, माघ, चैत्र र मसिर	धार्मिक	

वडा नम्बर	मनाइने चाडपर्व, जात्रा र मेला	स्थान	मनाउने समय	मुख्य विशेषता (धार्मिक, ऐतिहासिक, मनोरञ्जन)	कैफियत
४	चैते दशैं, साउने संकान्ति, दशैं, तिहार, कार्तिक बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग ४	चैत्र, साउन, असोज, कार्तिक मंसिर र चैत्र	धार्मिक, मनोरञ्जन	
५	चैते दशैं, साउने संकान्ति, दशैं, तिहार, कार्तिक बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, लाखे जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग ५	चैत्र, साउन, असोज, कार्तिक	धार्मिक	
६	दशैं, तिहार, माघेसंकान्ति, जनैपूर्णिमा, साउने संकान्ति, बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग ६	श्रावण, भाद्र, असोज, कार्तिक, माघ, मंसिर र चैत्र	धार्मिक	
७	बैशाख पूर्णिमा, भाद्रे पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संकान्ति, चैते दशैं, बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा,	टेम्के मैयुङ्ग ७	बैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, मंसिर, माघ, चैत्र	धार्मिक	
८	बैशाख पूर्णिमा, भाद्रे पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संकान्ति, चैते दशैं, बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा,	टेम्के मैयुङ्ग ८	बैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, मंसिर, माघ, चैत्र	धार्मिक	
९	बैशाख पूर्णिमा, भाद्रे पूर्णिमा, दशैं, तिहार, माघे संकान्ति, चैते दशैं, बालाचर्तुदर्शी, रामनवमी, साकेवा, साकेला, लाखे जात्रा, राँके जात्रा	टेम्के मैयुङ्ग ९	बैशाख, भाद्र, असोज, कार्तिक, मंसिर, माघ, चैत्र	धार्मिक	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

५.२.१० धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थलको विवरण

गाउँ पालिका क्षेत्रमा धार्मिक तथा ऐतिहासिक महत्वका वटा स्थलहरू रहेका छन् । सामुदायिक स्वामित्वमा रहेका यस्ता धेरैजसो स्थलहरूमा हालसम्म सडक सुविधा पुगेको छैन । यस्ता स्थलहरूको नाम, सडक पहुँचको अवस्था, स्वामित्व, नजिकको बजार र विषेशता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३७धार्मिक तथा ऐतिहासिक स्थल सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
			सडकको पहुँच	होटल, नजिकको बजार लज, रेष्टुराँकेन्द्र सम्मको दुरी संख्या	(किमी)			
१	हाँसपोखरी मेला / मैयुङ्ग	१	नपुगेको	-	७	सामुदायिक	धार्मिक/ऐतिहासिक	७००
२	पशुपती मेला,	१	पुगेको	-	१	सामुदायिक	धार्मिक	५००
३	जलेश्वर मेला,	१	नपुगेको	-	३	सामुदायिक	धार्मिक	३००
४	भुवनपोखरी धाम	१	नपुगेको	-	१	सामुदायिक	धार्मिक	२५०
५	पखुवा मेला	१	नपुगेको	-	३	सामुदायिक	धार्मिक	३०००
६	मलुवा पोखरी	२	नपुगेको		७	सामुदायिक	धार्मिक	२००
७	टेम्के डाढा	४,५	पुगेको		७	सामुदायिक	पर्यटकीय	१५००
८	सेल्मे मेला	९	नपुगेको		८	सामुदायिक	पर्यटकीय टकीय	५००

गाउँ वस्तुगत विवरण गाउँपालिका, २०७५

क्र.सं.	स्थलको नाम	वडा नम्बर	भौतिक पूर्वाधार			स्वामित्व	विशेषता	बार्षिक पर्यटक आगमन संख्या
			सडकको पहुँच	होटल, लज, रेस्टुराँकेन्द्र सम्मको दुरी संख्या	नजिकको बजार (किमी)			
८	सावा भरना	१	छैत			सामुदायिक	पर्यटकीय	१५०
९	महभिर भरना	४	छैत			सामुदायिक	पर्यटकीय	५००

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

परिच्छेद १: वन तथा वातावरणीय स्थिति

यस परिच्छेदमा वन तथा वातावरण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, विपद् व्यवस्थापन जस्ता विषय र क्षेत्र समावेस गरिएको छ।

६.१ वन क्षेत्रको अवस्था

यस गाउँपालिकामा रहेका सामुदायिक वनको क्षेत्रफल, समेटेको घरधुरी, वनको संचित दर, वन पैदावारको वार्षिक उत्पादन सम्बन्धी विवरण बडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ।

६.१.१ वन क्षेत्र र प्रकार सम्बन्धी विवरण

तालिका ३८: वनको क्षेत्रफल तथा प्रकार सम्बन्धी विवरण

वनको नाम	वनको किसिम	बडा नं.	समेटेको घरधुरी	क्षेत्रफल (हे.)	संचित दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावारको वार्षिक उत्पादन		
						काठ - क्यू.फि.)	दाउरा -भारी)	जडिबुटी - केजी)
भालु यूडका सा.व.	सामुदायिक	१	९५	३६	०	०	०	-
दियाले कालिका पाताल सा.व.	सामुदायिक	१	९४	२२६.२०	-	१५००	२००	-
धप्पर एकराते सा.व.	सामुदायिक	१	९७	१९२	-	३०००	-	-
हातिमारे सा.व.	सामुदायिक	१	७८	२१०	-	-	-	-
खोईबा सा.व.	सामुदायिक	१	४४	१८	-	-	३००	१५
नयाखर्क सा.व.	सामुदायिक	१	३५	८२	-	-	-	४०००
चागे खरवारी सा.व.	सामुदायिक	१	९०	६३	-	-	-	-
तारेभिर सा.व.	सामुदायिक	१	६८	३०	-	-	४००-	४२
ढाडेपाखा	कबुलियती	१	९	२५	-	-	-	-
सललापाखा	कबुलियती	१	१४	०.५४	-	-	-	-
भूखर्क सा.व.	सामुदायिक	१	१०३	१९८	-	-	-	-
छिमालुङ्ग सा.व.	सामुदायिक	१	२३०	९९	-	-	-	-
जलजले सा.व.	सामुदायिक	१	२८३	१७७.८०	-	-	-	-
घरवारी सा.व.	सामुदायिक	१	१८०	१९.२४	-	-	-	-
मुलखा सा.व.	सामुदायिक	१	६६	१५.५६	-	-	-	-
खाईबा सा.व.	सामुदायिक	१	४७	१७.९३	-	-	-	-
मैयूङ्ग साउनेडाँडा	सामुदायिक	१	४३०	१९२.३४	-	-	-	-
भ्याडखोला	सामुदायिक	२	१५०	५०	-	-	३५०	-
पोखरी रानिबन	सामुदायिक	२	६५	४५	-	-	९०	-
लेमलेमे छियामालुङ्ग	सामुदायिक	२	३०	२०	-	-	१५०	-
रेडकस रानीबन	सामुदायिक	३	५००	२००३	-	-	१५००	-
हर्कटे आम्लाला	सामुदायिक	३	९५	५०	-	-	३००	-
बनपाला	सामुदायिक	४	९५	-	-	-	२००	-
टेम्के	सामुदायिक	४	२५७	-	-	-	१२००	-
वारिला महाभिर	सामुदायिक	५	१६५	६९८१	६००	१००	-	-
टेम्के वारिला	सामुदायिक	५	२०४	२८२	७५०	-	२०००	-
खटपटे	सामुदायिक	५	७५	६२	३५०	१००	१२००	-
सल्लेनी	सामुदायिक	५	४५	३००	२००	-	४००	-
चोमाढाक	सामुदायिक	५	४२	५६	४५०	१००	५००	-
घोडेडाँडा	सामुदायिक	५	६५	४६	४००	१००	६००	-
सिमौरा सिस्नेरी	सामुदायिक	५	४५	२९.७२	२००	१५०	४५००	-
दुड्छाला देउसराड	सामुदायिक	५	८०	५९.९	५००	३००	७००	-

वनको नाम	वनको क्रिसम	वडा नं.	समेटेको घरधुरी	क्षेत्रफल (हे.)	सचिति दर (क्यू.मि./हे)	वन पैदावरको बार्षिक उत्पादन		
						काठ - क्यू.फि.)	दाउरा -भारी)	जडिबुटी - केजी)
सल्लेनी सौरेनी	सामुदायिक	५	५०	४५	४००	३००		
वारिला	सामुदायिक	५	६५	५५०	१००		५००	
सल्लेनी कुर्झभिर	सामुदायिक	५	६०	८१	८००	३००	१२००	
आहाले	सामुदायिक	६	९०	२५		१५०	२००	
दसकटे	सामुदायिक	६	५५	२१.५		१००	१५०	
अधेरी दुम्छाला	सामुदायिक	६	४०	२२		७५	१००	
अधेरी बाखुड	सामुदायिक	६	३०	२०		६०	१००	
पिखुवा रमिते	सामुदायिक	६	६०	५६		१५०	२००	
फलेदे चौतारी	सामुदायिक	७	२०	१५		६०	९०	
देविथान	सामुदायिक	७	३०	१५		६०	८०	
घुम्ति देविस्थान	सामुदायिक	७	२५	१२		६०	८०	
लालीगुँरास	सामुदायिक	९				४०	३००	
गौरीशंकर	सामुदायिक	९				१२०	२५०	
काभ्रे	सामुदायिक	९					५००	
सिरीसे	सामुदायिक	९				६०	७००	
रुवालुड कमरे गैरी	सामुदायिक	९				३०	१३०	
भन्ज्याड								
अजम्बरी	सामुदायिक	९				६०	२५०	
रानीबन	सामुदायिक	९				७०	६००	
मुलपानी	सामुदायिक	९				२००	७००	
रोफुवा कमेरे गैरी	सामुदायिक	९				२००	४५०	
भन्ज्याड								

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

नोट: जडिबुटी भन्नाले काठ, दाउरा र स्याउला बाहेक अन्य वन पैदावर जस्तै: जरा, पात, फल, फूल, खोटो, रस, चोप, कोया, विया, भुवा आदी बुझ्नु पर्दछ ।

६.१.२ वृक्षारोपणका लागि खाली स्थान सम्बन्धी विवरण

६.१.३ जडिबुटीको उत्पादन, संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

सामुदायिक तथा कबुलियती वनहरू रहेको यस क्षेत्रमा जडिबुटीको उत्पादन करिव केजी र राजश्व संकलन करिव हुने गरेको पाइन्छ । यस क्षेत्रका सामुदायिक वनहरूवाट जटामसी, सतुवा, कटुको, वन लसुन, खिरिलो, चिराईतो, धसिङ्गे, पाखनवेद प्रमुख रूपमा रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३९: जडिबुटी संकलन तथा निकासी सम्बन्धी विवरण

जडिबुटीको नाम	वनको नाम	वडा नम्बर	उत्पादन (के.जि.)	बार्षिक आम्दानी (रु. हजारमा)	बार्षिक राजस्व संकलन (रु. हजारमा)
जटामसी	भालु यूडका सा.व. दियाले	१	२०००	५००	३०
सतुवा	कालिका पाताल सा.व.	१	५०	४०	३०
कटुको	धप्पर एकराते सा.व. धप्पर	१	१००	१००	५०
खिरिलो	एकराते सा.व. हातिमारे	१	३०००	१५०	४०
पाखनवेद	सा.व.	१	५००००	२५००	२०
जम्मा			८४९५४०३	११८२३५	२१०

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.२ जलश्रोत तथा जलाधार क्षेत्र

यस गाउँपालिका भित्र बाहै महिना वहने खोलाहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । घट्ट, सिंचाइ तथा खानेपानीका लागि जलश्रोतको उपयोग हुने गरेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४०: जलश्रोत तथा जलाधार सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	जलश्रोतको नाम	बडा नम्बर	ठेगाना	उपयोगको अवस्था
क	नदि तथा खोला			
१	पिखुवा	१	टेम्केमैयूम	सिचाई
२	याडटाङ्ग	३	टेम्केमैयूम	सिचाई
३	हिडखुवा	२	टेम्केमैयूम	सिचाई
४	सिक्केल	७	टेम्केमैयूम	सिचाई
५	वाचिम्ले	३	टेम्केमैयूम	सिचाई र विधुत
१८	खुगे खोला	५	टेम्केमैयूम	सिचाई र विधुत
१९	सावा खोला	१	टेम्केमैयूम	सिचाई र विधुत
ख	मुख्य पानी मुहान			
१	छिपछिपे	१	ढुङ्गे	खानेपानी
२	थापा धारा	१	तामाङ टोल	खानेपानी
३	तामाङ मुल	१	गाटे	खानेपानी
४	खुवा मुल	१	सुवाबाखे	खानेपानी
५	सनचावाखाम	१		खानेपानी
६	सावापाडखाङ्ग	१	खरडाँडा	खानेपानी
७	अखुवा खानेपानी	१	खसुला	खानेपानी
८	चापखर्क	२	टेम्केमैयूम २	खानेपानी
	चक्रधारा	२	टेम्केमैयूम २	खानेपानी
	गग्लाटे	२	टेम्केमैयूम २	खानेपानी
९	हकंटे	३	टेम्केमैयूम ३	खानेपानी
	साउने	४	टेम्केमैयूम ४	खानेपानी
	खुगे	५	टेम्केमैयूम ५	खानेपानी
	भुपाला	५	टेम्केमैयूम ५	खानेपानी
	ढाठखोल्सी	५	टेम्केमैयूम ५	खानेपानी
	खैवा खोला	५	टेम्केमैयूम ५	खानेपानी
	अधेरी खोला	६	टेम्केमैयूम ६	खानेपानी
	दिकुवा	७	टेम्केमैयूम ७	खानेपानी
	हुलुवाखोला	७	टेम्केमैयूम ७	खानेपानी
	खोस्टाखोला	७	टेम्केमैयूम ७	खानेपानी
	सल्लनी	८	टेम्केमैयूम ८	खानेपानी
	पाँचधारे	९	टेम्केमैयूम ९	खानेपानी
	पाखुरे	९	टेम्केमैयूम ९	खानेपानी
	वाँसराङ्ग	९	टेम्केमैयूम ९	खानेपानी

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

६.२.१ जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ । जैविक तथा वानस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र कस्तुरी, झारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बैदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कलिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्र चराहरूको वसोवास स्थलको रूपमा परिचित छ । जडिबुटीकाहरूमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, सतुवा, पाँचआँले, अत्तिस, चिराईतो, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस लगायतका वनस्पति पाइन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४१: जैविक विविधता सम्बन्धी विवरण

प्रकार	विवरण
वनस्पति	जटामसी, कट्की, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचओले, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप जरी, कटुके, विष जरा, धुपी, हातीजरा, भुले, लसुन, यासागुम्बा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर,
पशुपन्धी	कालिज, डाँफे, चिल, गिद्ध, काग, बाज र, भ्याकुर, नावो टोटो, कस्तुरी, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल दुरांस, च्यार, च्याखुरा, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, रेडपाण्डा, नाउटोटो, रतुवा, गुना बाँदर, च्यार, फग्रास, लरुवा, नाउर, फयाउरो, परेवा, भंगरा, काँडे भ्याकुर,

स्रोत: जानकार अन्तरवार्ता, २०७५

६.३ विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापन

यस गाउँपालिकाक्षेत्रमा विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । यहाँ जलजन्य प्रकोपका साथै मानवीय क्षति भएको देखिन्छ ।

६.३.१ विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय (महिनामा)

विपद अनुसार जोखिमको समय पहिचान गर्दा जंगली जनावरबाट क्षती, आगलागी, बाढी डुवान, पहिरो, रोग माहामारी जोखिम विशेषगरी गर्मी र वर्षायाम (चैत्र देखि असोज) मा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४२: विपदको किसिम अनुसार जोखिमको समय सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	विपद अनुसार जोखिमको समय (महिना)						
	आगलागी	बाढी डुवान	पहिरो	शितलहर	रोग माहामारी	सर्पको टोकाइ	जंगली जनावरबाट क्षती
१	चैत्र, वैशाख	असार, श्रावण	श्रावण	पौष, माघ	चैत्र		जेष्ठ देखी पौषसम्म
२	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	साउन	जेष्ठ, असार	जेष्ठ देखी पौषसम्म
३	असोज देखी वैशाख	साउन	साउन	जेष्ठ, असार	साउन, भदौ	चैत्र देखी कार्तिक	जेष्ठ देखी पौषसम्म
४	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	जेष्ठ देखी पौषसम्म
५	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	जेष्ठ देखी पौषसम्म
६	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	जेष्ठ देखी पौषसम्म
७	चैत्र, वैशाख	श्रावण, भदौ	साउन, भदौ	पौष, माघ	असोज, कार्तिक	साउन, भदौ	जेष्ठ देखी पौषसम्म

श्रोत: समूह छलफल तथा जानकार व्यक्ति अन्तरवार्ता, २०७५

परिच्छेद ७: भौतिक विकासको अवस्था

७.१ यातायात पूर्वाधार

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र करिब २० किमि कालो पत्रे सडक निर्माणको चरणमा रहेको छ। यो मध्य पहाडि लोकमार्ग अन्तर्गत यो सडक पर्दछ। यस राजमार्ग अन्तर्गत बस, जीप, भ्यान, ट्रक र मोटरसाईकल संचालन हुने गरेको छ। लोकमार्ग देखि अन्य भागमा जाने सडक कच्ची तथा निर्माणाधिन रहेका छन्।

७.१.१ सडक सञ्जालको विवरण अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रको वडा नं. १ देखि ४ नं. वडाको भुभागलाई मध्य पहाडि लोकमार्गले छोएकोछ। यस मध्य पहाडि लोकमार्गले करिब २० किलोमिटर जति छोएको छ। यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालनमा रहेको कुल सडक सञ्जालको लम्बाई ७३ किलोमिटर रहेको छ। यहाँ रहेका सडक खण्ड मध्ये सबैभन्दा लामो र गाउँपालिकाको रणनितिक महत्वको सडक तिनभागले देखी कपासे भन्ज्याङ्गसम्मको सडक करिब ३३ किलोमिटरको रहेको छ। यो सडकले यस गाउँपालिकाको वडा नं. १ देखि ९ सम्मको सबै भुभाग छोएकोछ। सडकको नाम, जोडिने वस्तीहरू, लम्बाई, तथा लाभान्वित जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ तालिका ४३: सडक सञ्जाल सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सडकको नाम	जोडिने वस्तीहरू		लम्बाई (कि.मि.)	प्रकार (कच्ची, ग्रामीण, कालो पत्रे)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखि	सम्म			
१	नागी खावा ग्रामिण सडक	नागी	खावा	१४	कच्ची	२००
२	पिङ्गाडा पाचधारे ग्रामीण सडक	कोट	लेर्खेक	१०	कच्ची	६५०
३	कोट गुम्बा गोगाने सडक ग्रामिण सडक	कोट	गोगाने	१२	कच्ची	२५००
	खावा केरावारी ग्रामिण सडक	खावा १	केरावारी	५	कच्ची	२५६
४	चोलन्ति मझौले ग्रामिण सडक	चोलन्ति	मझौले	४	कच्ची	३३६
	सिर्दली छिनामखु ग्रामीण सडक	सिर्दली	नौलागाँउ	४	कच्ची	१०३६
	सेतीवगर तिम्मा ग्रामीण सडक	सेतीवगर	तिम्मा	१२	कच्ची	४४४
	तिम्मा बाघखोर ग्रामीण सडक	तिम्मा	बाघखोर	१२	कच्ची	२०००
जम्मा				७३		७४२२

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.२ पैदल मार्ग

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरू पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ । यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरूको विवरण र लाभान्वित जनसंख्या हुने गरेको पाइन्छ । पैदलमार्गहरूको विस्तृत वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ६२: पैदल मार्ग सम्बन्ध विवरण

वडा नं.	पैदलमार्गको नाम	जोडिने बस्तिहरू		लम्बाई (कि.मि.)	लाभान्वित जनसंख्या
		देखी	सम्म		
१	सेतीवगर धोत्रे पैदल मार्ग	सेतीवगर रिचमचिम	डाँडा खर्क फेदी केपिलासगढी गा.पा. खोटाङ्ग	१८	४००
२	तिम्मा जलेश्वर पैदलमार्ग	तिम्मा	गुप्तेश्वर बलौटे	१२	२००
३	पखुवा भन्ज्याङ्ग दिला पैदलमार्ग	तिम्मा पाङ्खाङ्ग	दिला	२५	३००
४	तिम्मा अन्नपुर्ण पैदल मार्ग	तिनभंगाले तिम्मा	छिनामखु अन्नपुर्ण	२०	६५०
५	छिनामखु दाँवा पैदल मार्ग	छिनामखु सिर्दली	दावा बलौटे	१३	४००
६	छिनामखु अन्नपुर्ण पैदल मार्ग	छिनामखु	अन्नपुर्ण भुरुचोक	९	३५०
७	अन्नपुर्ण हर्कटे पैदल मार्ग	अन्नपुर्ण	चखेवा	९	१५०
८	अन्नपुर्ण खावा पैदल मार्ग	अन्नपुर्ण	खावा	७	१७०
९	खावा भोजपुर पैदलमार्ग	खावा केरावारी	बोखिम भोजपुर	१९	३५०
१०	कोट भोजपुर	कोट	पालुवा	२५	५५०
११	कोट पान्थारे	कोट	जौनागी पान्थारे	१५	३५०
१२	गोगने	कोट	गोगने	७	१५०
१३	गोगने पान्थारे	गोगने	पान्थारे	६	१५०
१४	लेर्खक ओखे पैदलमार्ग	काभ्रे	ओखे चेवा	९	१७०

७.१.३ निर्माणाधिन गाउँ वा गाउँस्तरीय सडकहरू

७.१.४ सवारी सुविधा र रुट

यस गाउँपालिका अन्तरगत रहेका विभिन्न सडक खण्डहरूमा सार्वजनिक बस, जीप तथा निजी मोटरसाइकलहरू सञ्चालन भईरहेको पाइन्छ । यहाँ करिब ३ वटा सवारी रुटहरूले यातायातको सुविधा पुगेका वस्तीहरु तथा सवारी साधनको प्रकार सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४४: गाउँ क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनको रुट सम्बन्धी विवरण

क्र.सं.	सवारी रुट			
	देखि	सम्म	समय	गाडीको प्रकार
१	भोजपुर	नागी	विहान ७ बजे	बस, जीप
२	भोजपुर	पान्धारे	विहान ७ बजे	जीप, बस
३	भोजपुर	छिनामखु	विहान ७ बजे	जीप, बस

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.५ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधन

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र चल्ने सवारी साधनहरूमा मुख्य साधनका रूपमा बस, जीप तथा मोटरसाइकल रहेको देखिन्छ । उक्त क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनहरूको संख्या, बस पार्क र बस विसौनी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ ।

तालिका ४५: नगर क्षेत्रमा चल्ने सवारी साधनसम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	सार्वजनिक सवारी साधनको विवरण		बस पार्क स्थल	बस विसौनी स्थल
	सवारीको प्रकार	संख्या		
४	जीप	२	भोजपुर	पाँचधारे, पिङ्गडाडा
५	जीप	३	भोजपुर डाँडागाउँ	छिनामखु
६	बस, जीप	४	भोजपुर	कोट, सिर्दली, अन्नपुर्ण, पान्धारे, चखेवा

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.१.६ झोलुंगे पुल तथा पुलपुलेसा

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न खोलानालाहरूमा रहेका पक्की, झोलुंगे तथा काठेपुलहरूले गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूलाई जोडेका छन् । यस गाउँपालिकामा रहेका अधिकतम काठे पुलहरूको अवस्था जिर्ण रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा दिइएको ।

तालिका ४६: पुल पुलेसा सम्बन्धी विवरण

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		झोलुङ्गे/काठे/टेम्के/मैयुड/पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	पिखुवा खोला पुल	पिखुवा	भोजपुर	टेम्के मैयुड	पक्की		राम्रो	२०७५
	हिखुवा खोला	हिखुवा	भोजपुर	टेम्के मैयुड	पक्की		राम्रो	२०७३
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	हेम्चोङ्ग	पाङ्गखाङ्ग	झो.प.		राम्रो	
	मलबुक खोला	मलबुक	खान्खुखा	हेम्चोङ्ग	झो.प.		राम्रो	
	बुङ्गखुङ्ग	बुङ्गखुङ्ग	तिम्मा	रिमाचिम	झो.प.		राम्रो	
	बुङ्गखुङ्ग	बुङ्गखुङ्ग	भागे	डाडाँखर्क	झो.प.		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	सेतीबगर	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	पशुपति	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	
	हिखुवा खोला	हिखुवा खोला	पशुपति	छिनामखु	झो.प.		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	तिम्मा	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	

वडा नम्बर	पुलको नाम	पुल भएको खोला वा खोल्सीको नाम	जोडिने वस्तीहरु		झोलुङ्गे/काठे / ट्रक्ट/ पक्की	लम्बाई (मि.)	अवस्था (राम्रो, ठिकै, जिर्ण)	निर्मित साल
			देखि	सम्म				
१	मलबुक	मलबुक	सुम्लिखा	माझखर्क	झो.प.		राम्रो	
	हिखुवा खोल	हिखुवा खोल	रिमचिम	छिनामखु (भागलेन)	काठेपुल		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	रिमचिम	गुप्तेश्वर(ढाडे)	काठेपुल		राम्रो	
	खोदिया खोला	खोदिया खोला	तिम्मा	पाङ्गखाङ्ग	काठेपुल		राम्रो	
	घटेखोला	घटेखोला	पाङ्गखाङ्ग	तिम्मा	काठेपुल		राम्रो	
	सावा खोला	सावा खोला	पाङ्गखाङ्ग	सावा	काठेपुल		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	सावा	फाडला	काठेपुल		राम्रो	
	मलबुक खोला	मलबुक खोला	सुम्लिखा	तिनभंगाले	काठेपुल		राम्रो	
२	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	छिनामखु	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	
	हिंखुवा खोला	हिंखुवा खोला	वादुडला	छिनामखु	झो.प.		राम्रो	
	हिंखुवा खोला	हिंखुवा खोला	रुमला	छिनामखु	झो.प.		राम्रो	
	याडटाड खोला	याडटाड खोला	छिनामखु	अन्नपुर्ण	झो.प.		राम्रो	
	याडटाड खोला	याडटाड खोला	छिनामखु	मेस्पाङ्ग	झो.प.		राम्रो	
३	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	मेस्पाङ्ग	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	
	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	पाटीगाँउ	केरावारी	झो.प.		राम्रो	
	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	पाटीगाँउ	सुडकुराङ्ग	झो.प.		राम्रो	
	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	बाघलेन	खावा	झो.प.		राम्रो	
४	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	खोडटाङ्ग	रेम्बुक	झो.प.		राम्रो	
	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	पाडतेखा	चोलन्ती	झो.प.		राम्रो	
	बाचिम्ले खोला	बाचिम्ले खोला	हुगे	चोलन्ती	झो.प.		राम्रो	
५	हुगे खोला	हुगे खोला	रेम्बुक	खावा	झो.प.		राम्रो	
	हुगे खोला	हुगे खोला	रेम्बुक	खावा	झो.प.		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	केरावारी	गुप्तेश्वर	झो.प.		राम्रो	
	बान्ताङ्ग खोला	बान्ताङ्ग खोला	खावा	वात्ला	काठेपुल		राम्रो	
	अधेरी खोला	अधेरी खोला	केरावारी	कोट	काठेपुल		राम्रो	
	बाचिम्ले पुल	बाचिम्ले	खावा	नागी	काठेपुल	-	राम्रो	-
	अधेरी पुल	अधेरी पुल	बोखिम	कोट, खावा	काठेपुल	-	राम्रो	-
६	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	बाखुङ्ग	गुप्तेश्वर	झोलुङ्गे		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	खाल्ले	बोखिम	झोलुङ्गे		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	आहाले	पालुवा	झोलुङ्गे		राम्रो	
	पिखुवा खोला	पिखुवा खोला	गुम्बा	टक्सार	झोलुङ्गे		राम्रो	
७	गोगनेखोला	गोगने खोला	कोट	गोगने	झोलुङ्गे		राम्रो	
८	सिक्तेल खोला	सिक्तेल खोला	सल्लेनी	ओखे	झोलुङ्गे		राम्रो	
९	सिक्तेल खोला	सिक्तेल खोला	काभे	ओखे	झोलुङ्गे		राम्रो	-
	वाईराङ्ग खोला	वाईराङ्ग खोला	साविकको वडा नं. २ ३	वडा नं. २ जोडने	झोलुङ्गे		राम्रो	
	राउते खोला	राउते खोला	लेर्खक	राउते	झोलुङ्गे		राम्रो	
	हुलुवा खोला	हुलुवा खोला	हिले	सिरुवानी	झोलुङ्गे		राम्रो	

७.२ विद्युत तथा बैकल्पिक ऊर्जा

यस शिर्षक अन्तरगत इन्धनको उपयोगका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेस गरिएको छ।

७.२.१ जलविद्युत, सौर ऊर्जा, वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन विवरण

गाउँउपालिकाको विभिन्न स्थानहरूमा ३ वटा बैकल्पिक ऊर्जाका स्रोतहरू रहेका छन्। ती स्रोतहरूको ठेगाना तथा क्षमता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४७: विद्युत उत्पादन सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	विद्युत उत्पादन आयोजनाको नाम	ठेगाना	क्षमता (वाट, किलोवाट वा मेघावाट)
१	सावाखोला लघु जलविद्युत आयोजना	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा.१	५८किलोवाट
२	खुगेखोला लघु जलविद्युत आयोजना	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा.५	१६.५ किलोवाट
३	वाचिम्ले खोला लघु जलविद्युत आयोजना	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा.३	४० किलोवाट

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

७.३ आवास तथा भवन

यस शिर्षक अन्तरगत आवासिय घरको बनावटको किसिमका आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरणलाई समावेश गरिएको छ।

७.४ सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँउपालिकामा रहेका सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवनहरू स्थान प्रयोगको अवस्था भवनको अवस्था लाभान्वित घरधुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ६७: सार्वजनिक तथा सामुदायिक भवन सम्बन्धी विवरण

वडा नं.	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	के काममा प्रयोग भईरहेकोछ	अवस्था (राम्रो,ठिकै,जिर्ण)	लाभान्वित घरधुरी (भवनको क्षमता)
२	मेरुङ्ग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	बाक्टुवा	दैनिक कार्यालय संचालन	राम्रो	५०
	सामुदायिक भवन	बाक्टुवा	सभा गोष्ठि	राम्रो	१५०
	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीरण आयोजना	छिनामखु	कार्यालय संचालन	राम्रो	३५
३	सामुदायिक भवन	भुरुचोक	सभा गोष्ठि	राम्रो	१५०
	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखा कार्यालय	भुरुचोक	कार्यालय संचालन	राम्रो	३०
	भुरुचोक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	भुरुचोक	कार्यालय संचालन	राम्रो	२५
	कर्वड हल	भुरुचोक	खेलकुद	राम्रो	५००
४	नागी बचत तथा ऋण सहकारी लिमिटेड	नागी	दैनिक कार्यालय संचालन	राम्रो	३५
५	सामुदायिक भवन	खावा	सभा गोष्ठि	राम्रो	१००
६	टेम्के बहुमुखी सहकारी संस्था लिमिटेड	गोगने	दैनिक कार्यालय संचालन	राम्रो	३५
९	सामुदायिक भवन	पाँचधारे	सभा गोष्ठि	राम्रो	१००
	सेल्मे बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	पाँचधारे	दैनिक कार्यालय संचालन	राम्रो	३५

७.५ सरकारी भवन

यस गाउँउपालिकामा स्वास्थ्य चौकी प्रहरी चौकी कृषि हुलाक बन खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरूले सेवा प्रवाह गरिरहेको छन्। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण वडागत रूपमा देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएकोछ। जुन निम्न बमोजिम रहेकोछ।

तालिका ६८: सरकारी भवन सम्बन्धि विवरण

वडा	भवनको नाम	भवन भएको टोलको नाम	कार्यालयको नाम	अवस्था (राम्रो,ठिक,जिर्ण)
१	वडा कार्यालय	तिम्मा	वडा नं. १ को कार्यालय	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकी	तिम्मा	स्वास्थ्य चौकी	राम्रो
२	स्वास्थ्य चौकी	बाक्टुवा	इलाका स्वास्थ्य चौकी	राम्रो
२	वडा कार्यालय	बाक्टुवा	वडा नं. २ को कार्यालय	राम्रो
३	कृषि सेवा केन्द्र	भुरुचोक	गाँउपालिका कार्यालय	राम्रो
	हुलाक	भुरुचोक	इलाका हुलाक कार्यालय दित्पा	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकी	भुरुचोक	स्वास्थ्य चौकी	राम्रो
	प्रहरी चौकी	भुरुचोक	ईलाका प्रहरी चौकी	राम्रो
	वडा कार्यालय	भुरुचोक	वडा नं. ३ को कार्यालय	राम्रो
४	वडा कार्यालय	नागी	वडा नं. ४ को कार्यालय	राम्रो
५	वडा कार्यालय	खावा	वडा नं. ५ को कार्यालय	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकी	खावा	स्वास्थ्य चौकी	राम्रो
६	वडा कार्यालय	गुठा	वडा नं. ६ को कार्यालय	राम्रो
७	स्वास्थ्य चौकी	कोट	ईलाका स्वास्थ्य चौकी	राम्रो
	वडा कार्यालय	कोट	वडा नं. ७ को कार्यालय	राम्रो
	प्रहरी चौकी	कोट	प्रहरी चौकी	राम्रो
८	वडा कार्यालय	गोगने	वडा नं. ८ को कार्यालय	राम्रो
	स्वास्थ्य चौकी	गोगने	स्वास्थ्य चौकी	जिर्ण
९	वडा कार्यालय	लेख्क	वडा नं. ९ को कार्यालय	राम्रो
१०	स्वास्थ्य चौकी	लेख्क	स्वास्थ्य चौकी	राम्रो

७.५.१ शवदाह स्थल सम्बन्धि विवरण

यस गाँउपालिका क्षेत्रमा शवदाहस्थलका लागि १३ वटा स्थानहरु प्रयोग हुदै आएकोछ। यस सम्बन्धि विवरण देहाय बमोजिम रहेकोछ।

वडा नं.	स्थल	ठेगाना
१	ढाडे मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. १, (पिखुवा र बम्खुवको दोभान)
	मलबुक मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. १, (पिखुवा र मलबुकको दोभान)
२	पिखुवा मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. २, छिनामखु फेदी
	खैला मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. २, (खैला फेदी)
	बोबोक मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. २, बोबोक फेदी
३,४	शक्तिघाट मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ३, मेस्पाङ्ग फेदी
५	हाडिदह मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ५, केरावारी फेदी
	वार्चिम्ले दोभान मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ५, केरावारी फेदी
	हुगे मसान मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ५, चोलन्ति विष्ट गाँउफेदी
६,७	गुम्बा मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ६ आहाले फेदी,
	जगरे मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ७, कोट फेदी
८	सिक्तेल मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ८ गोगने फेदी
९	विर्ता मसानघाट	टेम्के मैयुङ्ग गा.पा वडा नं. ९, लेख्क फेदी

परिच्छेद द: संस्थागत तथा सुशासनको स्थिति

यस परिच्छेदमा संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको विद्यमान अवस्था, सेवा सुविधा संचालन र नागरिक संगठन सम्बन्धी विश्लेषण तथा प्रस्तुती गरिएको छ।

द.१ संगठनात्मक तथा मानव संशाधनको अवस्था

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरू रहेका छन्। गाउँपालिकामा १ जना प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, सहित निम्न अनुसारको दरवन्दि रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा दिइएको छ।

तालिका ४द : गाउँपालिकाको हाल कार्यरत तथा रिक्त दरबन्दी विवरण

सि.न	पद	श्रेणी/तह	प्राविधिक	अप्राविधिक	जम्मा दरबन्दी	दरबन्दी अवस्था						कैफियत	
						स्थानीय तह			निजामति तह				
						पूर्ति	रिक्त	करार	पूर्ति	रिक्त	करार		
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	रा.प.तृतीय	०	१	१	०	०	०	१	०	०		
२	शाखा अधिकृत	रा.प.तृतीय(शिक्षा) अधिकृत छैटौ/आठौ	०	०	०				०				
३	ईन्जिनियर	रा.प.तृतीय(सिविल, जनरल,वि.आ.,स्यानीटरी, सिचाई, हाइड्रो)वा अधिकृत सातौ	१	०	१								
४	नायव सुव्वा	रा.प.अनं प्रथम(प्रशासन) वा अधिकृत छैटौ/सहायक पाँचौ	०							०			
५	नायव सुव्वा	रा.प.अनं प्रथम(न्याय प्रशासन/प्रशासन)) वा सहायक पाँचौ	०	२	२	०	०	०	०	२	०		

८.१.१ गाउँपालिका/नगरपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

गाउँपालिकाको संरचनात्मक ढाँचा देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४९: गाउँपालिकाको संगठनात्मक ढाँचा

विषयगत शाखा	दरबन्धी संख्या	उपलब्ध जनशक्ति संख्या	नाम	पद	सम्पर्क नं.
प्रशासन शाखा	८	६		प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	
				ना.सु	
				ले	
				खरिदार	
				ना.सु	
				ना.सु	
कृषि विकास शाखा	४	२		प्रा.स.	
				ना.प्रा. स.	
				का.स	
				का.स	
पशु सेवा शाखा	७	३		प्रा.स	
				प्रा.स	
स्वास्थ्य शाखा	२	२		संयोजक	
				स. संयोजक	
शिक्षा शाखा	१	०		संयोजक	
महिला तथा बालबालिका	१	०		संयोजक	

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.१.२ गैसस तथा अगैससको विवरण र वार्षिक बजेट

यस गाउँपालिकामा मूल्य गरी हिहल्ड नेपाल, सेतो गुराँस बाल तथा सामुदायिक विकास संस्था, सोडा भोजपुरले गरिबी निवारण, क्षमता विकास, खानेपानी तथा सरसफाई कार्यक्रम जस्ता गैर सरकारी संस्थाहरूले विभिन्न विकासमूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिरहेका छन् । यस क्षेत्रमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिरहेका विभिन्न गैर सरकारी संस्थाहरूको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

तालिका ५०: गैसस तथा अगैससको वार्षिक बजेट सम्बन्धी विवरण

गैससको नाम र ठेगाना	समेटेको क्षेत्र	वार्षिक बजेट (₹.)	विषयगत क्षेत्र	जनशक्ति संख्या	सहयोगी विकास सम्भेदारको नाम
हिहल्ड नेपाल	सबै वडा	२१०००००	गर्भवती महिला तथा दुई वर्ष भन्दा मुनीका बालबालिकाहरूको पोषण तथा सरसफाई	६	यु.एस.ए. आई.डि./हेलेन किलर इन्टरनेशनल
सोडा		५०००००	क्षमता विकास	२	विभिन्न दातृ निकायको सहयोगमा
सेतो गुराँस		५५००००	बाल विकास	२	विभिन्न दातृ निकायको सहयोगमा

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

८.१.३ गाउँसभा पदाधिकारीको विवरण

यस गाउँपालिकामा २०७४ सालको स्थानीय निर्वाचनबाट निर्वाचित गाउँसभाका पदाधिकारीहरूको नाम तथा पद सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

टेम्केमैयुड गाउँपालिका अन्नपूर्ण भोजपुरको गाउँसभाका पदाधिकारीहरूको नामावली

क्र सं	जनप्रतिनिधिको नाम	ठेगाना	पद
१	श्री ध्रुवराज राई		गाउँसभा अध्यक्ष
२	श्री ईन्द्रावती राई		गाउँसभा सदस्य
३	श्री नर बहादुर राई	१	गाउँसभा सदस्य
४	श्री रत्नराज राई	२	गाउँसभा सदस्य
५	श्री पूर्णप्रसाद राई	३	गाउँसभा सदस्य
६	श्री विवश राई	४	गाउँसभा सदस्य
७	श्री सुनिल राई	५	गाउँसभा सदस्य
८	श्री सुर्यप्रसाद नेपाल	६	गाउँसभा सदस्य
९	श्री उद्धवकुमार राई	७	गाउँसभा सदस्य
१०	श्री कृष्णबहादुर बाँनीया	८	गाउँसभा सदस्य
११	श्री गणेश कुमार राई	९	गाउँसभा सदस्य
१२	श्री आशादेवी राई	१०	गाउँसभा सदस्य
१३	श्री मकनादेवी चर्मकार	११	गाउँसभा सदस्य
१४	श्री कमला दर्नाल	१२	गाउँसभा सदस्य
१५	श्री नैनकला राई	१३	गाउँसभा सदस्य
१६	श्री सावित्रादेवी फुँयाल	१४	गाउँसभा सदस्य
१७	कुमार भुजेल	१५	गाउँसभा सदस्य
१८	गणेश राई	१६	गाउँसभा सदस्य
१९	कुविरधन राई	१७	गाउँसभा सदस्य
२०	सत्यकला वि.क.	१८	गाउँसभा सदस्य
२१	कल्पना वि.क.	१९	गाउँसभा सदस्य
२२	तारा विष्ट	२०	गाउँसभा सदस्य
२३	श्याम श्रेष्ठ	२१	गाउँसभा सदस्य
२४	देवकुमारी राई	२२	गाउँसभा सदस्य
२५	बद्रिनाथ निरौला	२३	गाउँसभा सदस्य
२६	सन्तोष राई	२४	गाउँसभा सदस्य
२७	अम्बिका राई	२५	गाउँसभा सदस्य
२८	अम्बिरा वि.क.	२६	गाउँसभा सदस्य
२९	अर्जुन राई	२७	गाउँसभा सदस्य
३०	खड्ग वि.क.	२८	गाउँसभा सदस्य
३१	कमला सुन्दास	२९	गाउँसभा सदस्य
३२	देवराज राई	३०	गाउँसभा सदस्य
३३	बिष्णु बहादुर विष्ट	३१	गाउँसभा सदस्य

क्र स	जनप्रतिनिधिको नाम	ठेगाना	पद
३४	शान्ता श्रेष्ठ	६	गाउसभा सदस्य
३५	कल्पना परियार	६	गाउसभा सदस्य
३६	भगवान् पुरी	६	गाउसभा सदस्य
३७	नविन श्रेष्ठ	६	गाउसभा सदस्य
३८	पदम राई	७	गाउसभा सदस्य
३९	हर्कंबहादुर कटुवाल	७	गाउसभा सदस्य
४०	अम्बिका वि.क.	७	गाउसभा सदस्य
४१	गंगा बहादुर तामाङ	८	गाउसभा सदस्य
४२	गिता खत्री	८	गाउसभा सदस्य
४३	सुस्मिता विशुडके	८	गाउसभा सदस्य
४४	सुरेन्द्र राई	८	गाउसभा सदस्य
४५	ईन्दिरा राई (घिमिरे)	९	गाउसभा सदस्य
४६	दिल कुमारी दमिनी	९	गाउसभा सदस्य
४७	जितेन्द्रराज तिम्सिना	९	गाउसभा सदस्य
४८	शिवराज दंगाल	९	गाउसभा सदस्य

८.१.४ आपतकालीन सेवा प्रदायक संस्थाको सम्पर्क विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका प्रहरी तथा रेडक्रसको अफिस रहेको स्थान तथा सम्पर्क नम्बर देहाय बमोजिम रहेको छ ।

तालिका ५९: महत्वपूर्ण संस्थाहरूको सम्पर्क नम्बर

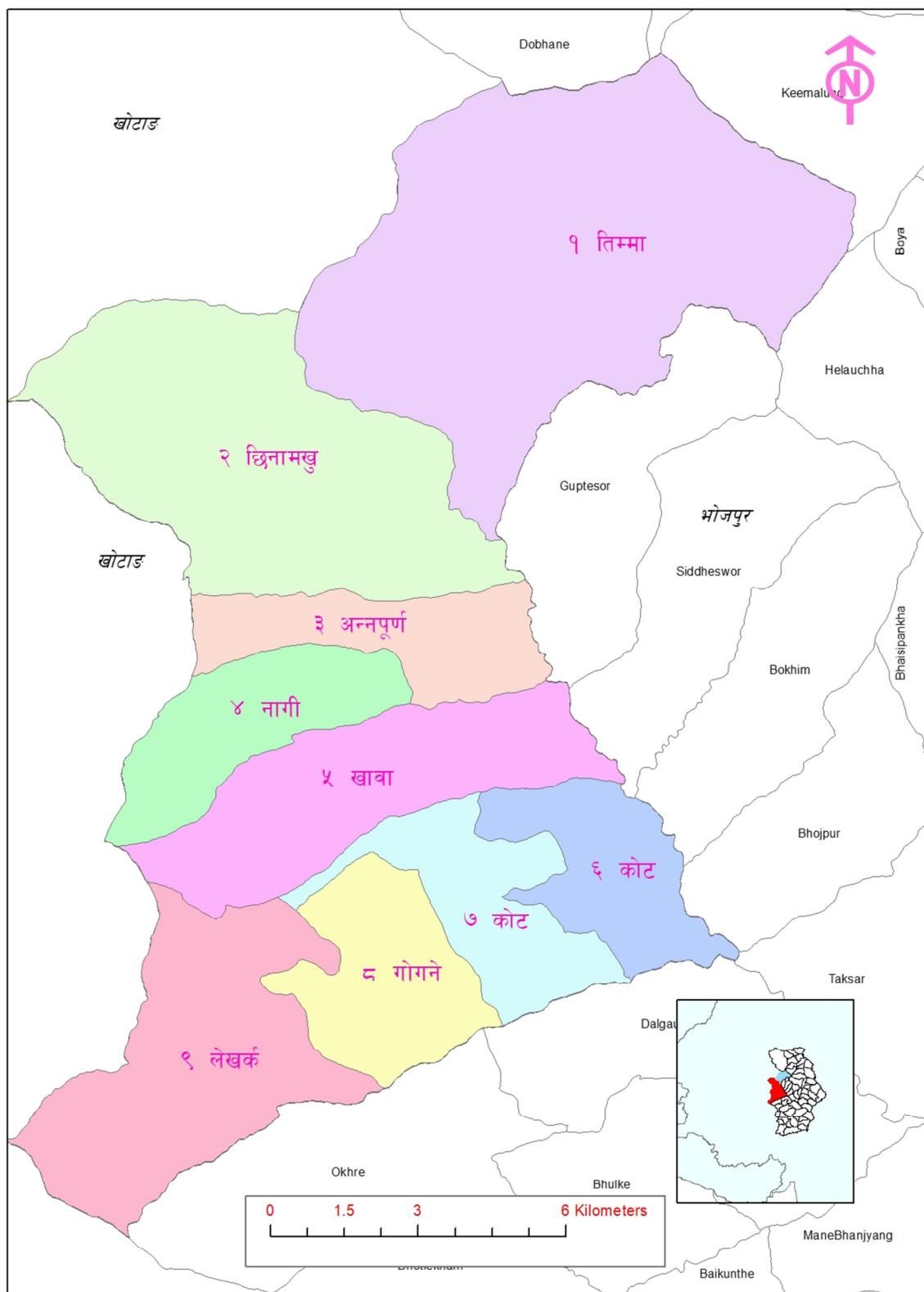
संस्था	ठेगाना	सम्पर्क नं.
प्रहरी चौकी	जिल्ला प्रहरी कार्यालय दिल्पा	०२९-४२०१००
रेडक्रस	जिल्ला रेडक्रस	०२९-४२०१३७
जिल्ला अस्पताल	जिल्ला अस्पताल	०२९-४२०१८८

स्रोत : संस्थागत सर्वेक्षण २०७५

अनुसुची ६: वित्तिय संघ संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.स.	वित्तिय संस्थाको नाम	सम्पर्क नं.
१	माछापुछे बैक लिमिटेड शाखा कार्यालय अन्नपुर्ण	९८१३७७०६९२
२	गोखार्फा फाईनान्स लिमिटेड, शाखा कार्यालय अन्नपुर्ण	९८५१२९२३७९
३	भुरुचोक बहुउद्देश्य सहकारी संस्था अन्नपुर्ण	९८४२१०९२०९
४	छिमेकी लघु वित्त बैक शाखा कार्यालय अन्नपुर्ण	९८०४०२५१९७
५	मेरुङ्ग बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड छिनामखु	९८६२१६५६४८
६	नारी बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड नारी	९८५२०८३८००
७	नव ज्योति सहकारी संस्था लिमिटेड खावा	९८४२२५५२५५
८	दावुङ्ग महिला बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड खावा	९८४२२५५२५५
९	मेलमिलाप बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड कोट	९८४२४७२४३७
१०	टेम्के बहुउद्देश्य सहकारी संस्था लिमिटेड गोगने	९८४२२२४६९८
११	मखमली बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड रिमचिम तिम्मा	९८४२५९०६७७
१२	जलेश्वर बचत बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेड	९८०७०८९२४१

अनुसूची ७: गाँउपालिकाको वडा सिमानासहितको नक्शा

अनुसुचि १० सहयोगी संस्थाको संक्षिप्त विवरण

संस्थाको नाम	हिहल्ड नेपाल
ठेगाना	भोजपुर नगरपालिका वडा नं. ७ भोजपुर
संस्थाको दर्ता मिति	२०५४/०७/१२
संस्थाको दर्ता नं.	१७२/०५४/०५५
समाज कल्याण परिषद दर्ता नं.	६३०५
संस्थाको समाज कल्याण परिषद दर्ता मिति	२०५४/०८/१६
संस्थाको स्थायी लेखा नं	३०१९९९९२२
मुल्य अभिवृद्धि कर दर्ता नं.	३०१९९९९२२
संस्थाको सम्पर्क नं.	०२९-४२०६४९, ९८५२०५२२३३
संस्थाको ईमेल नं.	heehurlde55@gmail.com

१ पृष्ठभुमी

मानविय श्रोत साधन र सीपको अध्यान अनुसन्धान गरी त्यसको परिचालन गर्दै प्रत्येक व्यक्ति वा समाजलाई आत्म निर्भर बनाउन नेपाल सरकार र संयुक्त राष्ट्र संघको उद्देश्य समेत परिपूर्ति गर्न सहयोग पुगोस भन्ने तथा मानविय सेवा र हितलाई परिपूर्ति गर्ने लक्ष्य लिएर यो गैर राजनैतिक, मुनाफाराहित सेवामूलक सामाजिक संस्थाको रूपमा स्वास्थ्य, शिक्षा, मानवअधिकार, स्थानीय विकास, खानेपानी र वातावरण नेपाल " हिहल्ड नेपाल" [**Health, Education, Human Rights, Local Development, Drinking Water and Environment Nepal (HEEHURLDE NEPAL)**] को गठन गरीएको हो ।

यो संस्था जिल्ला प्रशासन कार्यालय भोजपुरमा वि.स. २०५४ साल कार्तिक १२ गते विधिवत दर्ता भएको हो । यसको दर्ता नं. १७२/०५४/०५५ रहेको छ । समाज कल्याण परिषदमा आवद्धता नं. ६३०५ रहेको छ । यो संस्था गैर सरकारी संस्था महासंघ नेपालको पनि सदस्य रही महासंघका जिल्ला स्तरीय विभिन्न कार्यक्रममा सक्रियताका साथ सहयोग पुर्याई रहेको छ । यस संस्थाले भोजपुर जिल्लामा विभिन्न दातृ निकायको सहयोगमा कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आईरहेको छ ।

२ दुर दृष्टि (VISION)

" स्वावलम्बी तथा समुन्नत समाज "

३ ध्याय

- वातावरण सन्तुलन सामाजिक तथा आर्थिक सुधारका लागि जनसहभागिता मूलक विकास प्रक्रिया अपनाउने
- समुदायको दिगो विकासको लागि उपलब्ध श्रोत साधनहरको सकेसम्म बढि प्रयोग गर्ने ।
- समाजका खराव पक्षलाई जनचेतनाको माध्यमबाट न्यूनीकरण गरी सशक्तीकरणमा जोड दिने ।
- आपसी अन्तरसम्बन्ध समाजदारी तथा सम्पर्क समन्वयद्वारा समाजलाई विकास तर्फ उन्मूख गराउने ।

४ लक्ष्य

- आधारभूत शिक्षा, स्वास्थ्य संचार, वातावरणीय पक्ष, वन संरक्षण जस्ता विकासका पुर्वाधारहरूमा सुधार ल्याउन जनचेतनामा अभिवृद्धि गर्ने ।
- स्थानीय श्रोत साधानहरूको परिचान गरि सामुदायीक विकासमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- गरिव, दलित, महिला, तथा पिछडिएका वर्गलाई सशक्तिकरण गर्ने ।
- विकासका पुर्वाधारका लागि जनसहभागिता जुटाई कार्यको अनुगमन मूल्याङ्कन र निरिक्षन गर्ने ।

- पिछडिएका समुदायहरुको दिगो जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन आयमुलक तथा सिपमूलक तालिमहरु संचालन गर्ने ।

५ संस्थाका उद्देश्यहरु

- सामुदायीक स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना अभिवृद्धि, घुम्त स्वास्थ्य शिविर, धामी भाक्री तालिम तथा आयुर्वेदिक जडिबुटी खेती एवं प्रशोधन गरी आधुनिक पद्धतिको विकास गर्ने गराउने ।
- शिक्षा सम्बन्धि जनजातिय भाषाहरुका कक्षा, अनौपचारिक कक्षा, गोष्ठि, अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- वातावरणको क्षेत्रमा वातावरण संरक्षण र सन्तुलन कायम राख्न भू-संरक्षण, वृक्षारोपन, वन्य जन्तु तथा पंक्षिहरुको अध्यान अनुसन्धान, बाढी पैहो नियन्त्रण, ग्रामिण जलविद्युत संचालन तथा सरक्षण गर्ने प्रेरणाको विकास गर्दै स्थानीय श्रोत साधनको परिचालन गर्ने ।
- दैवी प्रकोप, दुर्घटना, मानविय सेवा, विना भेदभाव सहयोग गर्ने, लागु औषध, धुम्रपान जस्ता गैर सामाजिक कामको रोकथाम एवं कानुनी ज्ञान दिलाउने, मानवधिकारको हनन गर्न नदिन चेतनामुलक/शिक्षा मुलक कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- स्थानीय श्रोत जनशक्ति परिचालन गरी विकास निर्माणका कामः पुल पुलेसा, खानेपानी, बाटो निर्माण आदिका साथ आयमुलक खेती, सुगम र दुर्गम क्षेत्र तथा स्थानीय विकास निर्माण सम्बन्धि गोष्ठी, सम्मेलन, अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गर्ने गराउने ।
- महिला, दलित, उत्पिडित एवं अल्पसंख्यक समुदायलाई निर्णय तहमा पुर्याउन विशेष कार्यक्रम गर्ने ।
- नेपाल सरकार, स्थानीय निकाय, विभिन्न राष्ट्रिय/अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरुसंग समन्वय गरी सामुदायीक विकास कार्यहरु गर्ने तथा समूह र संस्था विच मध्यस्थता गर्ने ।

६ कार्यनीति

उपरोक्त उद्देश्यहरु हासिल गर्न यस संस्थाले निम्न लिखित कार्यनीति रणनीतिहरु अवलम्बन गर्नेछ ।

- समाजमा रहेका वेरोजगारी, अशिक्षा, रुढीवादी, लैङ्गिक असमानता, छुवाछुत, यौनशोषण, वालश्रम, अस्वास्थ्य जस्ता समाजका अति समवेदनशील पक्षहरुलाई न्यूनीकरण गर्न विभिन्न किसिमका शिक्षा दिई जनतामा चेतना अभिवृद्धि गर्ने ।
- दलित, महिला, जनजाती तथा विपन्न वर्गका समुदायहरुको दिगो जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउनको लागि विभिन्न सिपमूलक, आयमुलक तथा रोजगारीमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- समुदायमा जनसहभागीतामुलक कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संघ संस्थाहरुद्वारा गरिने विभिन्न सामुदायिक विकासका कार्यहरुलाई लक्षित गरी समुदाय सम्म पुऱ्याउन मध्यस्थताको रूपमा कार्य गर्ने ।
- गरिव, दलित, महिला, तथा जनजाती वर्गका समुदायहरुलाई निर्णय तहमा पुराउन विभिन्न शसक्तिकरणको कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने ।

७ संस्थाद्वारा संचालित कार्यक्रमहरु

क्र.स.	कार्यक्रमको नाम	दातृ निकायको नाम	कार्यक्षेत्र	अवधि
१	सुआहारा	USAID/Hellen Killer internation	भोजपुर जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरुमा	2012 oct देखीहालसम्म
२	गरिबी निवारणका लागी लघु उद्यम विकास कार्यक्रम	जिल्ला घरेलु तथा साना उद्योग विकास समिति	भोजपुर जिल्लाको ५ वटा स्थानीय तहहरु	आ.व. २०७४ / ०७५

		भोजपुर		
३	गाउँपालिकाको लघु उद्यम विकास रणनितिक योजना तयारी	भोजपुर जिल्लाको २ वटा गाउँपालिका	भोजपुर जिल्लाको २ वटा स्थानीय तह	आ.व. २०७४ / ०७५
४	महिलाहरुको आङ्ग खस्ने समस्याको बारेमा अभिमुखिकरण	केड नेपाल काठमाण्डौ	भोजपुर जिल्लाको सबै स्थानीय तहहरुमा	२०७२ पौषदेखी निरन्तर
५	स्थानीय तहको नितिगत व्यवस्था पालना अनुगमन	LGAF/LGCDP Birthnagar	भोजपुर जिल्लाको ९ वटै स्थानीय तह	२०७१ फागुन देखी २०७४ असार मसान्तसम्म
६	बहुस्रोकारवाला बन कार्यक्रम	RRN/MSFP	भोजपुर जिल्ला भरी	2013 jun देखीहालसम्म
७	स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम	जिल्ला विकास समिति भोजपुर		२०६७ बैसाख १७ गते देखी २०७० असार मसान्तसम्म
८	समुदाया आधारित सार्वजनिक वस्तु तथा सेवाहरुको अनुगमन	LGAFविराटनगर	भोजपुर जिल्लाको ३ वटा सडकहरु	२०६९/७०
९	भुकम्पिय पुनलाभ तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण	ग्रामीण पहुँच कार्यक्रम	भोजपुर जिल्लाको १० वटा गाविसहरु	२०६९/७०
१०	कृषक समुह सुद्धिकरण आयोजना	जिल्ला कृषि विकास कार्यालय भोजपुर	भोजपुर जिल्ला भरी	२०५९/०६०